

WAASAN PÄIVÄLEHTI

GPT3

Artonumero 1 €
Verkossa ilmainen

ISSN 2954-243X

N:o 40

Sunnuntaina, 24 syyskuuta

2023

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 tekee osan rutiinomaisesta toimitustyöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainoshinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset = 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Uutiset

Kaikki hyvinvointialueet tuottavat alijäämää

Alijäämä on vuodessa noin miljardin verran. Tilanne on pahin Turun seudulla, missä alijäämä on tänä vuonna 123 miljoonaa. Toiminnan tappiollisuus johtuu siitä että alun perin on budjetoitu liian vähän rahaa.

Alijäämä pakottaa ankariin toimiin. Lukuisat toimipisteet suljetaan, kuten myös Vaasan alueella. Tampereella irtisanoitaan 500 henkilöä, mikä on järkyttävä toimenpide kun henkilöstöpula tärkein syy toiminta-vaikkeuksiin.

Pohjanmaan hyvinvointialue on samoissa vaikeuksissa kuin kaikki muut. Alijäämää on yli 60 miljoonaa.

Vaasan satama

ja vesiväylä Vaasaan saa rahaa valtion budjettiin.

Smulterön telakka

on ollut myynnissä edulliseen 1€ hintaan. Vain kaksi tarjousta on saapunut.

Varpu-myrsky

iski keskiviikkona tuulen nopeuksilla yli 35 m/s ja kymmeneen tuhansiin kotitalouksiin ilman sähköä.

Esteettinen kirurgia

Hallitus suunnittelee lainsäädän-

Viikon taide-elämys

Albert Edelfeltin maalaukset

Albert Edelfelt oli suomalainen taidemaalari, joka eli vuosina 1854–1905. Hän oli merkittävä hahmo suomalaisessa taidemaailmassa, ja hänen teoksiaan kunnioitetaan ja tutkitaan edelleen.

Tässä *Aino Ackté Alcestena Styx-virran rannalla, 1902*

töä näiden hoitomuotojen sääntelemiseksi. Maassa ei ole lainsäädäntöä, joka säänteli erilaisia injektiohoitoja.

Jokeri

Sivu-Sid-Page:

Suomeksi 1

På finska
In Finnish

På svenska 10

Ruotsiksi
En Swedish

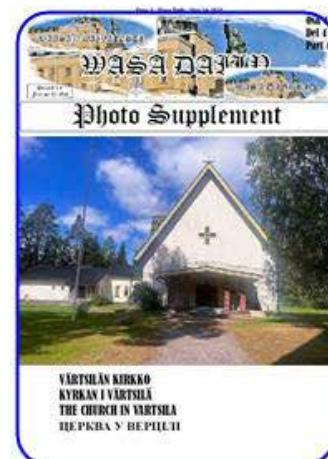
In English 19

Englanniksi
På engelska

Valokuvaliite 27

Fotobilaga
Photo supplement

Jokeri-raitiovaunu aloittaa liikennöinnin Helsingin Itäkeskuksen ja Espoon Keilalahden välillä 21.10

Kuvaliite sivu 27

Kukat Vaasassa. Kaupungin puutarhaosasto tekee varmasti upeaa työtä tänä keväänä. Tehdään kaupungistamme kaunis ja viihtyisä!

Kirja Mustasaaren kaikkista kylistä

Tämä Jane Trygg-Kaipaisen kirjoittama kirja on nyt ilmestynyt. Kirja on nimeltään ”Mustasaaren kylähistoriikkien kymmenet kylät” ja kirjoittaja on filosofian maisteri, pedagogie magister ja tietokirjailija, Pohjanmaalla asuva kunnallispolitiikko ja maailman tarkkailija.

Kirja kertoo lyhyesti nykyisen Mustasaaren jokaisen kylän historiasta, hallinnosta, elinkeinoista, kulkuyhteyksistä, yhdistyksistä ja sosiaalisesta elämästä,

ihmisistä, rakennuksista, ominaispiirteistä ja tarinoista. Kirja auttaa ymmärtämään erittäin suuria maankohoamisen ja historiallisen kehityksen aiheuttamia muutoksia kylien asukkaiden elinolosuhteissa ja kertoo, miten näistä kylistä tuli sellaisia, kuin ne tänä päivänä ovat.

426 sivua ja värikuvia jokaisesta kylästä. Ja kyliä onkin monta Mustasaaressa! Lähes 40 kylää ja jokaisen kylän historiaa esitellään kirjassa.

Kirjan julkistamistapahtuma on 3.10 klo 17 Mustasaaren aikuisopistolla. Siellä on mahdolli-

KOVINA AIKOINA
Kertomus Suomen viimeisten
nälkävuosien ajoilta
KARLA. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Julkaistu 1892.
OSA 34

Lehtimaa kutsuttiin sisään kuulemaan oikeuden päätöstä. Hän astui esiin silmät riemusta loistaen, mutta silloin vetäisi nimismies kakluunin pellin auki, niin että salissa kuului iso rämäys. Lehtimaa vavahti ja katsahti säikähtyneenä taakseen; — nyt viettäisiin hänet valalle, arvasi hän. Mitenkä hän nyt suoriutuisi? Jumala oli auttanut häntä tähän saakka mutta nyt näytti jättävän hänet saatanaan haltuun.

Pieni tuomari tekeytyi hyvin juhlalliseksi, apulaiset kohottautuivat tuoleillaan, lautamiehet kakistelivat, ja odotuksen suhaus kävi kuulijajoukon läpi. Mutta Lehtimaa alkoi vapista niin että kahleet kalisivat. Tällaista loppua

hän ei ollut ajatellut. Nyt vanhoisi Jumalan oma välikappale itsensä helvettiin. Mutta nyt ei ollut aikaa sitä ajatella. Ja hän heitti taas asiansa kaikkivaltiaan haltuun.

Siinä seisoivat hän vaaleana ja vapisi. Tuomari kiinnitti häneen pitkän, arvelevan katseen ja ryhtyi julistamaan oikeuden päätöstä. Lehtimaa aikoi kysyä, saisiko hän esittää muutamia kohtia puolustukseensa, kun tuomari alkoi.

Vanki kuunteli henkeään pidätellen ja koetti pakottaa itsensä ymmärtämään ruotsalaisia sanoja. Kun ei siitä apua lähtenyt, yritti hän tuomarin kasvoista arvata tuomion sisältöä. Mutta tuosta sileästä, parrattomaksi ajatusta naamasta ei voinut mitään lukea. Näytti siltä kuin hän olisi lukenut jotain, joka ei liikuttanut häntä itseään eikä ketään muutakaan. Vihdoinkin oli lukeminen lopussa, ja nurkkakirjuri käänsi oikeuden päätöksen suomeksi muuta-

milla lyhyillä lauseilla. Lehtimaan kasvot lävähtivät palttinan vaaleiksi, hän käännähti tuomarin puoleen pikaisella nykäyksellä, joka oli olevinaan kumarrus, ja sanat tarttuivat hänelle kurkuun, kun hän sanoi:

— Pitääkö minun siis vannoman itseni vapaaksi?

Kaikkia läsnäolijoita pyrki naurattamaan, mutta tuomari alkoi suomeksi selittää Lehtimaalle, mikä on rangaistus siitä jos vannoo väärin ja kuinka väärän valan tekijä heittää sielunsa iankaikkisesti paholaisen haltuun. Merkkillistä, kuinka voimakkaasti tuo pikkuinen mies vaikutti. Nuo leikilliset silmät rypistyivät uhkaavan totisiksi ja sanat tunkivat kuin terävät seipäät läpi Lehtimaan luiden ja ytimien. Tuomari päätti varoituksensa synkällä, uhkaavalla äänellä:

— Ja voitko sinä, Karl Juhananpoika Lehtimaa, nyt Jumalan ja korkean oikeuden edessä, oikean

käden etu- ja keskisormi Pyhän Raamatun päälle pantuna, otsa avoinna ja sydän rauhallisena kaikkien näiden rehellisten ihmisten läsnäollessa sielusi iankaikkisen autuuden nimeen vannoa olevasi viaton, niin tulkoit siitä seuraukset päällesi ajassa ja iankaikkisuudessa. — Aamen! lisäksi hän paremman vakuuden vuoksi ja katsoi polttelevilla silmillään Lehtimaata, niin että tämä tunsin niiden tunkevan syyllisen sydämensä sisimpään sopukkaan ja alkoi jälleen vapista.

Apulaiset panivat pois kynänsä ja kädet ristissä rinnan päällä tarkastivat häntä uhkaaviin asentoihin asettuneina. Lehtimaa katsoi sivulleen ja näki lautamiesten tuikeat katseet, takana olivat taas kuulijat kymmenine silmineen. Hänen polvinivelensä pettivät, niin että jalkaraudat kalisivat, ja vanginvartijat tulivat häntä tukemaan. Hän puristi silmänsä pieniksi, kokosi kaikki

suus ostaa kirjaa.

Ei venäläisiä autoja EU:hun

EU on nyt kieltänyt venäläisten autojen tuonnin EU-alueelle.

Eikä Suomeen

EUn suosituksen mukaisesti useat Venäjän naapurimaat ovat kieltäneet venäläisten auton pääsyä maahan. Näin myös Suomessa.

THL: Koronarokotteen syystalven 2023 tehosteannokset uudella varianttivalmisteella – hauraimpien ryhmien rokotuksia voidaan aikaistaa

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) iäkkäille ja tietyille riskiryhmille suosittelemat koronarokotteen syystalven 2023 tehosteannokset annetaan uudella varianttirokotteella. THL suosittelee, että syystalven tehosterokotteet annetaan pääasiassa samaan aikaan kuin influenssarokotteet. Hyvinvointialueet voivat oman harkintansa mukaan aikaistaa kaikkein hauraimpien riskiryhmiin kuuluvien rokotuksia.

XBB.1.5-rokotteita on jo alettu toimittamaan hyvinvointialueil-

le. Hyvinvointialueet vastaavat rokotusten järjestämisestä ja kertovat, mistä ja milloin rokotteen voi saada. Toistaiseksi Suomella ei ole suunnitelmia käyttää varastossa olevia BA.4/5-koronarokotteita syystalven tehosteannoksina. Muutamissa Euroopan maissa on jo päätetty tai harkitaan koronarokotusten aikaistamista suurimmassa vakavan taudin riskissä oleville jo ennen influenssarokotuksia.

He, jotka tietävät hukan enemmän ovat He, jotka lukevat Waasan Päivälehteä

”Koronatilanne on tällä hetkellä Suomessa rauhallinen. Terveysviranomaisten on kuitenkin hyvä varautua siihen, että Suomessakin korkean ikänsä tai perussairautensa vuoksi kaikkein hauraimpien riskiryhmiin kuuluvien tehosterokotuksia voidaan ryhtyä aikaistamaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi ikääntyneiden pitkäaikaishoitolaitoksissa asuvia ja voimakkaasti immuunipuutteisia”, kertoo THL:n ylilääkäri Hanna Nohynek.

voimansa viimeiseen ponnistukseen, vetäytyi tuomarinpöydän ääreen ja paiskasi koko kämmentensä Raamatun päälle.

— Ainoastaan etusormi ja keskisormi! karjaisi tuomari.

Lehtimaa veti pois liiat sormet, ja niin alkoi tuomari juhlallisella äänellä lukea valan sanoja.

Lehtimaa oli herennyt ajattelemasta, hän odotti vain joka hetki, että paholainen tempaisisi hänet mukaansa, mutta kun niin ei tapahtunut, saneli hän sanansa tuomarin mukaan koneellisesti, vapisevalla äänellä ja niin epäselvästi, että yleinen syyttäjä ja lautakunta tulivat lähemmä ja tuomari alkoi alusta vaatien, että hänen täytyy puhua niin että kuuluu. Juuri kun hän melkein tiedottomassa tilassa oli päässyt niin pitkälle, että hänen olisi pitänyt vannon pois sielunsa autuus, tuntui kuin olisi Jumala yhtäkkiä ottanut kaikki hänen voimansa. Hän vaikenä, kalpenä ja horjahti,

kädet liukuivat pois kirjan päältä, vanginvartijat tarttuivat hänen kainaloihinsa estääkseen häntä kaatumasta, ja hänen edessään seisoivat virkatakkina yleinen syyttäjä ja huusi vahingonilosta säteilevin silmin:

— Ahaa! Siinä se nyt on valapattoli!

Lehtimaan mielikuvitus, joka aina oli ollut vilkas, oli kiihottunut äärimmilleen oikeuden edessä, ja nyt hän oli vähällä pyörtyä. Neljännessä tunnissa oli hän matalalla ja uupuneella äänellä, tuoliilla istuen, vanginvartijain tukemana ja uteliaiden ihmisten ympäröimänä tunnustanut kaiken.

Tunnustuksen jälkeen tuomittiin tuo puolikuollut pahantekijä mestattavaksi ja teloitettavaksi tahallisesta kaksoismurhasta, joka rangaistus kuitenkin heti lievennettiin elinkautiseksi vankeudeksi Siperiassa. Oikeudenistunto päättyi rukouk-

Korkea ikä on merkittävin vakavan koronavirustaudin riskitekijä. Yli 80-vuotiailla on suurempi riski sairastua vakavaan koronatautiin kuin 65 vuotta täyttäneillä, joille tehosteannosta myös suositellaan.

Kahvila Proosa

Pitkän tauon jälkeen kaupunginkirjastossa on nyt viihtyisä kahvila Cafe Proosa. Kahvin ja itse leivottujen pullujen lisäksi siellä tarjoillaan joka päivä edullinen lounas. Torstaina siellä tarjoihtiin hernekeittoa ja Sannan ”krop-sua”. Avoimna ma-torstai 10-16, pe 10-15.

Valtion budjetti

ensi vuodelle esiteltiin tiistaina. Lainojen tarve ei vielä loppu, ensi vuonna valtio ottaa lainaa miljardia enemmän kuin tänä vuonna

BA.2.86-muunnos ei vielä Suomessa

Maailmalla on raportoitu pieniä määriä BA.2.86-muunnosta. Uusi muunnos näkyy jo Ruotsin ja Tanskan potilasnäytteissä sekä Norjan jätevesitutkimuksissa. Muunnoksen on raportoitu aiheuttaneen pienen epidemian pitkäaikaishoitolaitoksessa Britanniassa. Valtaosa sairastuneista ei tarvinnut sairaalahoitoa, eikä kukaan menehtynyt.

BA.2.86-muunnosta seurataan sen hyvin poikkeuksellisen piikkiproteiiniirakenteen vuoksi. Toistaiseksi sitä ei ole havaittu Suomessa.

”On todennäköistä, että sitä havaitaan myös Suomessa syksyn aikana. Sen leviämistä on kuitenkin vaikea vielä arvioida”, sanoo THL:n erikoistutkija Erika Lindh.

THL julkaisi kaksitoista keinoa ehkäistä huume-kuolemia

Huumeiden käyttö ja kokeilut ovat edelleen yleistyneet Suomessa. Samalla ovat lisääntyneet käyttöön liittyvät haitat ja huume-kuolemat. Huumemyrkytyskuolemat sekä huumeaineiden pitkäaikaisesta käytöstä johtuvat kuolemat ovat olleet kasvussa koko 2000-luvun ajan.

Erityisen huolestuttavaa on nuorten alle 25-vuotiaiden huume-kuolemien kasvu.

Ehkäisyohjelma löytyy täällä: thl.fi

Afrikkalaista sikaruttoa Ruotsissa

Ruotsin eläinterveysviranomaiset tiedottivat 6.9.2023, että luonnonvaraisesta villisiasta on todettu afrikkalaisen sikaruton

sella sitten kun vanginvartijat melkein kantamalla olivat vieneet Lehtimaan ulos salista. Tuomarin kasvoista katosi virallinen ilme, nimismies pöyhistelikeinoin riikinkukko, apulaiset niistivät tyytyväisinä nenänsä, vaihdettiin muutamia sanoja asian odotamattomasta päättymisestä, lautakunta läksi pois, ja ivallinen viisaustieteen kandidaatti kutsuttiin illanviettoon totilasina ja kahden korttipakan ääreen, jossa hän vihdoinkin sai tilaisuuden taitoaan näyttää.

KUUESTOISTA LUKU

Kauan odotettu kesä tuli hyvissä ajoin tuoden lämpöä paleltuneille ja hyviä toiveita nälkäisille. Kuukautta aikaisemmin kuin viime vuonna vihersivät lehdot, ja niillä pelloilla, jotka oli saatu kylvetyksi, kohosi oras vihreänä ja mehevänä, teki tähkää ja hedelmöi hyvin enteitä. Mutta suuri, vasta herännyt toivo lamautui taas pian, ja näytti siltä kuin ei

kärsimysten mitta vielä olisi ollut täysi. Kulkutaudit lähtivät liikkeelle epäterveellisistä pesäpaikoistaan rautatien varrelta, levisivät nopeasti kuin kulo kuivassa kanervassa ja heittivät sadat ja tuhannet niistä, jotka vaivoin olivat päässeet kovan talven yli, kurjille tautivuoteille, joilta he eivät koskaan tulisi hengissä nousemaan.

Pettuleivillä oli köyhiä Kotkaisen kartanossa saatu ruokkia aamusta iltaan. Nyt täytyi muuttaa sairashuoneeksi suuri olkilato, jonka varatuomari kernaasti oli luovuttanut rouvansa ja neiti Anne Charlotten käytettäväksi. Sinne levitettiin kaikki talon joukkilat makuuvaatteet ja peitteiksi saatiin huutokaupasta ostaa sovitavien filtejä. Samalla sovittiin erään nuoren Hämeenlinnan lääkärin kanssa, että hän kerran viikossa tulisi tarkastamaan tätä tilapäistä sairashuonetta.

JATKUU

Tätä lehteä voi lukea missä tahansa

mutta helpoin tapa on luultavasti lukea se tabletilla, kuten tässä Penikar salmella, Sundom.

(ASF) tartunta. Villisika oli löytynyt kuolleena Keski-Ruotsista Fagerstan kunnan alueelta. Afrikkalaista sikaruttoa ei ole todettu Ruotsista tätä ennen eikä tautia esiinny muissa Pohjoismaissa. Fagerstasta oli löydetty elokuun 25. päivän jälkeen seitsemän kuollutta villisikaa, joista yhdestä tartunta nyt todettiin. Fagerstan kunta sijaitsee noin 150 km Tukholmasta luoteeseenN.

Afrikkalainen sikarutto on sikojen ja villisikojen tappava virustauti, joka ei tartu muihin eläimiin eikä ihmisiin.

Kun saavutaan Suomeen maista, joissa esiintyy afrikkalaista sikaruttoa, tulee huolellisesti noudattaa tuontia ja tautisuojausta koskevia ohjeita ja suosituksia, jotta afrikkalainen sikarutto ei leviäisi myös Suomeen. (Ruokavirasto)

Lehdillämme on ISSN-numerot

Suomen ISSN-keskus on antanut sanomalehdillemme kansainväliset lehtikoodit, niin sanotut ISSN-koodit. Tämä varsin perusteellisen harkinnan jälkeen. Joten nyt olemme virallisesti osa suomalaista sanomalehtimaailmaa. Olemme sanomalehtiä ”oikeasti”.

Ilkka-Pohjalainen

jaetaan lokakuun alusta lähtien vain kuutena päivänä viikossa. Lehti ei ilmesty sunnuntaisin. Viimeinen sunnuntainumero ilmestyy 24.9. eli tänään. Sen sijaan lauantailehdet tulevat olemaan monipuolisempia, ja myös

sunnuntaisin voidaan lukea tuoreita uutisia lehden verkkosivulla.

Muutoksen syinä ovat kohonneet paperihinnat ja jakselukustannukset. Nämä ovat asioita joiden kanssa monet päivälehdet kamppailivat.

Mikä on rasismi?

Rasismien käsitteen hallitus äskeisessä tiedonannossaan ymmärtää seuraavasti: Rasismi perustuu yksilöiden tai ihmisryhmien määrittelyyn alempiarvoisiksi esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella. Rasismia voi ilmetä yhteiskunnassa syrjivinä normeina tai käytäntöinä esimerkiksi työelämässä. Rasismi voi näyttäytyä yksilöiden ja ryhmien välillä syrjivänä käytöksenä. Yksilöiden ja ryhmien väliset ennakkoluulot ja vierauden pelko voivat toimia kasvualustana rasismille. Rasismi luo eriarvoisuutta ja vahingoittaa sen kohteiden lisäksi koko yhteiskuntaa.

Danske Bankin suhdannekatsauksessa

todetaan että korkeat korot jarruttavat Suomen taloutta.

Danske Bank pitää ennusteensa Suomen bruttokansantuotteen kehityksestä tälle ja ensi vuodelle ennallaan ja arvioi, että bruttokansantuote supistuu 0,2 prosenttiyksikköä vuonna 2023. Inflaatio on t'n' vuonna 6.5%. Ensi vuonna talous kääntyisi 0,8 prosentin kasvuun.

Albert Edelfelt, Ateneu-

min kaikkien aikojen suosituin näyttely

Sunnuntaina 17.9.2023 päätynyt Albert Edelfelt -näyttely houkutteli Ateneumin taidemuseoon mahtavat 351 246 kävijää. Tätä ennen Ateneumin suosituin näyttely oli 18.9.2009–28.1.2010 nähty Pablo Picasso -näyttely, jossa vieraili 314 755 kävijää. Ateneum avautui noin vuoden kestäneen ilmanvaihtoremontin jälkeen 14. huhtikuuta 2023.

Lintuinfluenssa

7800 minkkiä tapetaan

turkistiloilla havaitun lintuinfluenssan vuoksi, tähän mennessä noin 26. Tähän mennessä on auditoitu 120 turkistilaa.

Hoitotakuu

Hoitotakuuta ei kiristäkään

Syyskyyntä alussa astui tiukennettu hoitotakuu voimaan. Lääkäriin pitää päästä kahden viikon sisällä myös ei kiireellisissä tapauksissa. Hyvinvointialueilla on ilmeisiä vaikeuksia noudattaa tätä.

Tarkoitus oli että tämä kahden viikon aika noin vuosen kuluttua lyhenesi yhteen viikkoon.

Uusi hallitus harkitsee nyt että tätä vuoden kuluttua tapahtuvaa kiristystä ei toteutetakaan. Ehdotus on että kahden viikon hoitotakuu pidetään voimassa, henkilöstöpulan takia.

6500 jonossa hammashoitoon

ja mahdollisuus että heitä kaikkia voisi hoitoo 4 kuukauden sisällä ei ole. Ei edes vaikka jonoa nyt syksyllä lyhennetään ostopalveluilla.

Tänään

Putin

Putinin hellittämätön vallanpyrkimys ja kansainvälisten normien piittaamattomuus on asettanut maailman kriittiseen reunaan. Länsi ja Ukraina kohtaavat kriittisen haasteen: kuinka löytää ratkaisu, joka sallii Putinin pelastaa

kasvonsa ja pitää hänet vastuussa teoistaan.

Tämä ei koske vain Venäjää; se on maailmanlaajuinen huolenaihe. Putinin hallinto on rikkinen kansainvälisiä sopimuksia, syylistynyt sotarikoksiin, loukannut ihmisoikeuksia ja aiheuttanut laajaa kärsimystä. Hänen hallituksensa aggressio Ukrainassa ja energiavarojen manipulointi aseena uhkaavat maailmanlaajuisuista vakautta.

Maailma seuraa, jäävätkö nämä rikkomukset rankaisematta. Kansainvälisten arvojen ja sopimusten vaaliminen on ratkaisevan tärkeää. Jos Putin pakotetaan pois Ukrainasta, se lähettää viestin, että loukkauksilla on seurauksia, jotka vahvistavat ihmisoikeuksia ja Geneven sopimusta.

Jos Putinin annetaan kuitenkin ”pelastaa kasvot”, se voi olla merkki kansainvälisen yhteisön periaatteiden rapautumisesta. Se loisi vaarallisen ennakkotapauksen, joka johtaisi ”voi tehdä oikein” mentaliteettiin, jossa kansakunnat kilpailevat hankiukseen ydinaseita. Yhteistyö ihmisoikeuksien, reilun kaupan, ilmastomuutoksen ja napa-alueen yhteistyön alalla vaarantuisi.

Putinin näkemys suverenien kansakuntien jakamisesta vaikutusalueiksi uhkaa naapurimaiden autonomiaa. Suomen ja Ruotsin siirtyminen Nato-jäsenyyteen kuvastaa kasvavaa huolta suvereniteetistamme. Putinin röyhkeä lähestymistapa pyrkii muokkaamaan maailmanjärjestystä imperialismin hyväksi, jossa Venäjän mafiatyylinen taktiikka hallitsee.

Maailma on valinnan edessä: hyväksyä Putinin visio vai hylätä se. Tulos määrittää tulevaisuutemme.

Tapahtumat

Sunnuntaikävely

Joka sunnuntai 10 km:n kävely kaupparoilta. Kuten tänään 10.9.23.

Kävelemme yhdessä eri puolilla Vaasaa, tahdin määräävät mukanaolijat, ketään ei jätetä yksin. Lyhyempikin matka mahdollinen. Kävelyn jälkeen käymme jossakin sopivassa kahvilassa juomassa omakustanteinen kahvi tai tee.

Vaasan Kävelyklubin järjestämä.

<http://www.vaasanmarssi.fi>

KAUPUNGINKIRJASTO

Maailma muuttuu - kirjaimet säilyvät.

8.9 - 5.10.,23

Suomen Kalligrafiayhdistyksen kiertävä jäsennäyttely.

Kirjastonkatu 13

Söderfjärdenin Meteoriihi - vierailukeskus

Näyttelyt ja multimedia Söderfjärden-kraatterin historiasta. Tähtiobservatorio. Kahvila vanhassa riihiympäristössä.

520 miljoonaa vuotta sitten iso taivaankappale putosi tähän paikkaan, seurauksena pian 5 km leveä kraatteri, nykyinen Söderfjärden.

24.9.2023

klo 12.00 – 18.00

27.9.2023

klo 18.00 – 20.00

KAUPUNGINTEATTERI

NUNNIA JA KONNIA (The Sisters Act)

14.9. - 30.12.23

Seuraava: 21.9. klo 13.00

Pitkäkatu 53

www.vaasankaupunginteatteri.fi

WASA TEATER

”Vänd om min längtan”

Musikaali

5.9.23 - 4.5.24

Seuraavca: 21.9 at 13.00 and 19.00

www.wasateater.fi

Minna Canth-seminaari ja miniooppera

”Nainen kuin jäänyt sampaanja”

8.10.23 klo 12-15

Vaasab kaupungintalo

Vaasan Naisklubi

VAASA BAROQUE

Syksyn oopperatapaus – Höstentens operahändelse!

Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Krausin ooppera Proserpin saa Vaasa Baroquessa Suomen ensi-iltansa kansainvälisen soolistikaartin ja Vaasan kaupunginorkesterin esittämänä. Esitykset ovat pe 13.10.2023 ja la 14.10.2023 klo 19.00 Vaasan kaupungintalon juhlasalissa.

<https://vaasabaroque.com/>

KAUPUNGINTEATTERI

”Kaaos”

Pieni näyttämö Julia

Ensi-ilta 20.10.23

20.10-13.12.23

vaasankaupunginteatteri.fi

TIKANOJA

”Polkuja maisemaan”

Berndt Lindholm, näyttely

20.10.23-21.4.24

Museokortti käy

ATENEUM

VÄRIÄ & VALOA – IMPRESSIONISMIN PERINTÖ

20.10.2023–25.2.2024

Näyttely esittelee impressionistista ja uusimpressionistista taidetta ajanjaksolta 1860–1916. Väriä & valoa rinnastaa kansainvälisen taiteen huippunimet suomalaisen väritaitteen lyhyeen, mutta intensiiviseen kukoistuskautteen.

HELSINGIN KIRJAMES-SUT

26.-29.10.2023

Messukeskus, Helsinki

VAASAN KAUPUNGINORKESTERI

”PIAF - Paris, Mon Amour”

27.10.23 klo 19

Valerie Gabail

Vaasa kaupungintalo

”Lautasella”-messut 28-29.10 2023

Keliakialiitto ja Messukeskus järjestävät Lautasella 2023 -messut Helsingissä lauantaista sunnuntaihin 28.–29.10.2023. Messut pidetään samaan aikaan Kirjamessujen ja Viini & Ruoka -tapahtuman kanssa.

Lautasella-messut kokoavat eri erityisruokavaliot saman katon alle Helsingin Messukeskuksessa. Luennot ja tietoisuuskäytännöt Lautasella-lavalla antavat vinkkejä hyvään, turvalliseen ja maukkaaseen arkeen. Gluteeniton elämä -alueella esitellään, maistatetaan ja myydään pelkäästään gluteenitonta tuotteita.

Suomen historiakustannus

<https://www.adlibris.com/>

[keliakialiitto.fi/messut](https://www.keliakialiitto.fi/messut).

LITTFEST

16.-18.11.23

Kaksikielinen kirjallisuusfestivaali.

Vieraana mm Mika Aaltola. vaasa.fi/litffest

LITTFEST KAMARIKONSERTTI

16.11-23 klo 19.00

Vaasan kaupungintalo

Maiksuton konsertti

MUSTASAAREN KEKKERIT

18.11.23 Botniahallissa

klo 10-15

Mustasaaren kunnan 675-vuotisjuhlan kunniaksi - ja juhlavuosisileivos tarjotaan

RUSK

Kamarimusiikkia Pietarsaareissa 21.–25.11.2023

Kuninkaallinen juhla

Kansainvälistä luovuutta vuoden pimeimpään aikaan

<https://ruskfestival.fi/>

KORSHOLMAN MUSIIKKI-JUHLAT 2024

24.7-31.7.2024

www.korsholmmusicfestival.fi

Ilmastonmuutos

NASA: Kesä 2023 kaikkien aikojen kuumin

NASAN New Yorkin Goddard Institute of Space Studiesin (GISS) tutkijoiden mukaan kesä

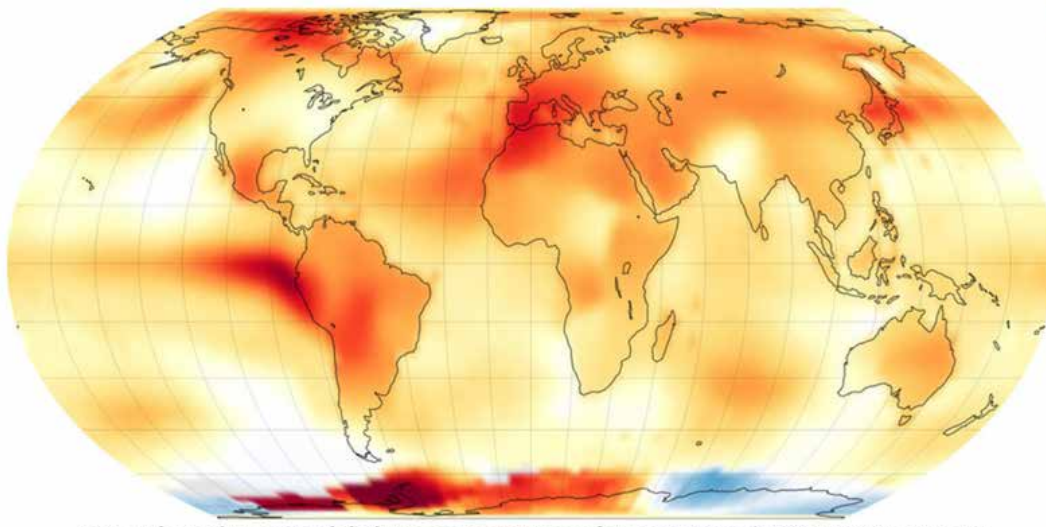
2023 oli maapallon kuumin sitten maailmanlaajuisten ennätysten alkamisen vuonna 1880.

Kesä-, heinä- ja elokuu yhteensä olivat 0,41 Fahrenheit-astetta (0,23 Celsius-astetta) lämpimämpiä kuin mikään muu NASAn ennätysten mukainen kesä ja 2,1 astetta F (1,2 C) lämpimämpi kuin keskimääräinen kesä vuosina 1951-1980. Pelkäästään elokuu oli 2,2 F (1,2 C) keskimääräistä lämpimämpi. Kesäkuusta elokuuhun pidetään meteorologisena kesänä pohjoisella pallonpuoliskolla.

Tämä uusi ennätys tulee, kun poikkeuksellinen lämpö pyyhkäisi suuren osan maailmasta, pahentaen tappavia metsäpaloja Kanadassa ja Havaijilla ja kuumuutta Etelä-Amerikassa, Japanissa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa, samalla kun se todennäköisesti myötävaikuttanut ankariin sateisiin Italiassa, Kreikassa ja Keski Euroopassa.

Tämä animoitu kaavio näyttää sään kesän (kesäkuu, heinä ja elokuu) lämpötilapoikkeamat joka vuosi vuodesta 1880 lähtien.

”Kesän 2023 ennätyslämpötilat eivät ole vain joukko numeroita – ne johtavat vakaviin tosielämän seurauksiin. Äärimmäiset säät uhkaavat ihmishenkiä ja toimeentuloa kaikkialla maailmassa, Arizonan ja eri puolilla maata paistavista lämpötiloista,

June, July, and August Global Temperature Anomaly (°C compared to 1951-1980 average)

Kanadan metsäpaloista ja äärimmäisistä tulvista Euroopassa ja Aasiassa, sanoi NASAn johtaja Bill Nelson. ”Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat uhka planeetallemme ja tuleville sukupolville, uhkia, joita NASA ja Biden-Harrisin hallinto taistelevat suoraan.” NASA kokoaa lämpötilaennätyksensä, joka tunnetaan nimellä GISTEMP, kymmenien tuhansien meteorologisten asemien keräämistä pintailman lämpötilatiedoista sekä laiva- ja poiju-pohjaisten instrumenttien merenpinnan lämpötilatiedoista. Nämä raakatiedot analysoidaan menetelmillä, jotka ottavat huomioon lämpötila-asemien vaihtelevat etäisyydet ympäri maailmaa ja kaupunkien lämpövaikutukset, jotka voivat vääristää laskelmia. Analyysi laskee lämpötilapoikkeamat absoluuttisen lämpötilan sijaan. Lämpötilapoikkeama osoittaa, kuinka paljon lämpötila on poikennut vuosien 1951 ja 1980 peruskiesiarvosta.

”Poikkeuksellisen korkeat merenpinnan lämpötilat, joita vauhditti osittain El Niñon paluu, olivat suurelta osin vastuussa kesän ennätyslämmöstä”, sanoi Josh Willis, ilmastotutkija ja valtameritutkija NASA:n Jet Propulsion Laboratorysta Etelä-Kaliforniasa.

El Niño on luonnollinen ilmastoilmiö, jolle on ominaista normaalia lämpimämpi merenpinnan lämpötila (ja korkeampi merenpinta) trooppisen Tyynenmeren keski- ja itäosassa.

Ennätyskesä 2023 jatkaa pitkäjänteistä lämpenemistä. NASAn, National Oceanic and Atmospher-

ic Administrationin (NOAA) ja muiden kansainvälisten instituutioiden vuosikymmeniä tekemät tieteelliset havainnot ja analyysit ovat osoittaneet, että tämä lämpeneminen on johtunut ensisijaisesti ihmisen aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä. Samaan aikaan Tyynenmeren luonnolliset El Niño -tapahtumat pumppaavat lisälämpöä globaaliin ilmakehään ja korreloivat usein historian lämpimimpien vuosien kanssa.

”Taustan lämpenemisen ja meren lämpöaaltojen vuoksi, jotka ovat hiipineet päällemme vuosikymmeniä, tämä El Niño iski meidät kaikenlaisien ennätysten tekoon”, Willis sanoi. ”Nyt kokemamme helteaalto ovat pidempiä, kuumempia ja rankaisempia. Ilmakehään mahtuu nyt myös enemmän vettä, ja kun on kuuma ja kostea, ihmiskehon on vielä vaikeampaa säädellä

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Kvarken shop, Svedjehamn, Björköby

PensilSketchApp

Volodymyr Zelenskyy: Venäjän aggression täytyy päätyä voittoomme - presi- denti Volodymyr Zelenskiyn puhe Kanadassa

Hyvät naiset ja herrat!

23.9.23

Kanada!

Ennen kuin aloitan, haluan vain muistuttaa yhdestä asiasta. Tämä asia on erittäin tärkeä sekä Ukrainan että Kanadan ymmärtämiseksi. Ja mitä olemme tekevässä, mitä meidän on tehtävä. Tehdä yhdessä.

1983. Edmontonin kaupunki. Sen historia liittyy läheisesti Ukrainan ja ukrainalaisen kanadalaisen yhteisön kohtaloon.

Tuona vuonna Edmontoniin rakennettiin maailman ensimmäinen monumentti Holodomorin uhreille. Kiitos paljon! Se rakennettiin Ukrainan kansanmurhan muistoksi. Moskovan määräämä ja toteuttama kansanmurha.

Ensimmäinen holodomor-monumentti maailmassa. Siihen aikaan Ukrainassa ei vielä ollut ukrainalaisten kansanmurhan uhrien muistomerkkejä. Koska Ukraina oli silloin Moskovan hallinnassa.

Tänä syksynä tulee kuluneeksi 40 vuotta siitä ensimmäisestä ja erittäin tärkeästä holodomorin uhrien muistotilaisuudesta. Paljon on muuttunut sen jälkeen. Ukraina itsenäistyi. Ukraina on palauttamassa omaa historiallista muistiaan. Kymmenet muut maat – niiden parlamentit ja hallitukset ovat jo tunnustaneet holodomorin Ukrainan kansanmurhaksi. Pelkästään tänä vuonna tällaisia tunnustuksia on myönnetty 11. Ja olen varma, että maailma – koko maailma – tunnistaa totuuden Holodomorista.

Mutta on jotain, joka ei ole muuttunut 40 vuoteen Edmontonin muistomerkkin rakentamisen jälkeen eikä 90 vuoteen holodomorista. Moskova on nyt kuten aina taipuvainen hallitsemaan Ukrainaa ja käyttää kaikkia saatavilla olevia keinoja tehdä sen, mukaan lukien kansanmurha. Se on kansanmurha – mitä venäläiset miehittäjät tekevät

Ukrainalle.

Ja kun haluamme voittoa, kun kutsumme maailmaa tukemaan meitä, se ei ole vain tavallinen konflikti. Kyse on miljoonien ihmisten henkien pelastamisesta.

Kirjaimellisesti fyysinen pelastus. Tavalliset naiset ja miehet, lapset... Perheemme. Kokonaisia yhteisöjä. Kokonaisia kaupunkia... Venäjän Mariupolin, Volnovakhan tai Bakhmutin tai minikään muun Ukrainan kaupungin tai kylän tuhoaminen ei saa jäädä rankaisematta. Elämän ja oikeuden on vallittava – kaikkialla Ukrainassa, kaikille ukrainalaisille.

Tämän Venäjän aggression on päätyttävä voittoomme, jotta Venäjä ei koskaan tuo kansanmurhaa takaisin Ukrainaan eikä edes yritä tehdä sitä. Moskovan on hävitävä – kerta kaikkiaan. Ja se häviää!

Tänään minulla ja kauniilla First Ladyllani oli kunnia tавата Kanadan kenraalikuvernööri Mary Simon. Hän opetti minulle sanan äidinkieltään - ”ajuinnata”. Hän sanoi, että tämän sanan merkitys on – älä anna periksi, pysy vahvana kaikkia vastaan. Ja niin tulee olemaan.

Ajuinnata Kanada! Ajuinnata Ukraina!

Слава Україні!

Lisenssi: Creative Commons Nimeä-Ei-kaupallinen-Ei johdannaisia 4.0 International. Linkki: www.president.gov.ua

Terveys

Suolistobakteerit saattavat ennustaa Alzheimerin taudin esivaihetta

Tutkimusartikkeli, joka julkaistiin Science Translational Medicine -lehdessä kesäkuussa 2023, osoittaa, että suolistobakteerit saattavat ennustaa Alzheimerin taudin esivaihetta. Tutkimuksessa verrattiin suolistobakteerien koostumusta 164 kognitiivisesti normaalilla henkilöllä, joista 49:llä oli merkkejä varhaisesta Alzheimerin taudin esivaiheesta.

Tulokset osoittivat, että suolistobakteerien koostumus oli erilainen henkilöillä, joilla oli Alzheimerin taudin esivaihe, kuin henkilöillä, joilla ei ollut merkkejä esivaiheesta. Suolistobakteerien koostumuksen muutokset korreloi amyloidi-beeta- ja tau-proteiinien kanssa, jotka ovat Alzheimerin taudin varhaisia merkkejä. Neurodegeneraation merkkiaineiden kanssa ei ollut korrelaatiota.

Tutkijat tunnistivat myös tiettyjä suolistobakteereja, jotka liittyivät Alzheimerin taudin esivaiheeseen. Kun nämä suolistobakteerien ominaisuudet lisättiin koneoppimismalleihin, mallit pystyivät ennustamaan Alzheimerin taudin esivaiheen tarkemmin ja herkemmin.

Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että suolistobakteerit saattavat muuttua jo varhaisessa vaiheessa Alzheimerin taudin kehittyessä. Suolistobakteerit saattavat siten olla hyödyllisiä merkkiaineita Alzheimerin taudin riskin arviointiin. Lisää tutkimusta tarvitaan kuitenkin sen selvittämiseksi, miten suolistobakteerit vaikuttavat Alzheimerin taudin kehittymiseen ja voivatko suolistobakteerien muutokset vaikuttaa taudin etenemiseen.

136 kysymystä keliakiasta

Suomessa tätä tautia sairastaa noin 2 % väestöstä, mutta enemmän kuin joka toinen ei tiedä siitä. Lisäksi luultavasti yhtä monella ihmisellä on erilainen gluteeni-intoleranssi, jolla on samat oireet kuin keliakiassa. Tästä syystä on niin tärkeää levittää tietoa taudista ja sen hoidosta.

Tämä kirja, 136 kysymystä ja vastausta keliakiasta, on vapaasti luettavissa täällä: <https://vpress.ovh>

Viikon sitaatti

Presidentti Sauli Niinistö NYT:ssä 17.9.2023

Niinistö sanoi, ettei tiedä, kuinka kauan sota kestää tai miten se päättyy, tai ”mitä elämä tulee olemaan, kun meillä on jälleen rauha”.

Mutta vaikka konflikti päättyy, Venäjä pysyy. ”On myös suuri eurooppalainen kiinnostus varmistaa, että Venäjä ei palaa takaisin sodankäyntiin Ukrainan rauhan jälkeen” vaatimatta, että venäläiset ”täytyy räjäyttää”, hän sanoi varovasti. Mutta hän korosti, että luottamusta tarvitaan sen varmistamiseksi, että ”uusi sota ei odota oven takana”.

Hän sanoi, että on oltava keino säilyttää suhde Venäjään. ”En tarkoita mitään suurta ystävyystä”, Niinistö sanoi, ”vaan kykyä sietää, edes vähän ymmärtää toisiaan.”

Ooppera

NAINEN KUIN JÄÄTYNYT SAMPPANJA

Ilkka Kuusiston kamariooppera Aino Kallaksen elämästä Vaasan kaupungintalossa 8.10.23 klo 13.15

Lippu 25€ johon sisältyy lasin poreilevaa. Liput ovelta. En-

Viikon kuva

Söderfjärdenin kurkia

nakkoon saa lippuja hintaan 20€ soittamalla Marjatta Björknäsille, puh 0400368371.

Aino Kallas

(oikealta nimeltään Aino Julia Maria Kallas, o.s. Krohn) oli suomalainen kirjailija, syntynyt 2. elokuuta 1878 Viipurin maalaiskunnassa ja kuollut 9. marraskuuta 1956 Helsingissä. Hän käytti myös kirjailijanimeä Aino Suonio. Kallas oli monipuolinen kirjailija, jonka tuotantoon kuului runoja, novelleja, romaaneja ja näytelmiä. Myös virolaiset pitivät häntä omana kirjailijanaan.

Taide

”Helene Schjerfbeck: Taiteilijan elämä”

Online-kirja ladattavissa ilmaiseksi

Uraaurtava uusi kirja, joka perehtyy poikkeuksellisen suomalaistaiteilijan Helene Schjerfbeckin elämään ja taiteeseen. Arvostetun taidehistorioitsija Marja Lahelman kirjoittama ”Helene Schjerfbeck: An Artist’s Life” -niminen elämäkertatarjoaa kattavan katsauksen taiteilijan matkaan, valaisee hänen panostaan suomalaiseen taidehistoriaan ja hänen vaikutustaan globaaliin taidemaisemaan.

Rakkaan suomalaisen taiteilijan uudelleen löytäminen

Helene Schjerfbeckin mestariteokset ovat keränneet valtavaa ihailua Suomessa, mutta hänen perintönsä ulottuu yli rajojen ja valloittaa kansainvälistä yleisöä viimeaikaisilla näyttelyillä

Viikon astronominen kuva

Venus

As it sped away from Venus, NASA's Mariner 10 spacecraft captured this seemingly peaceful view of a planet the size of Earth, wrapped in a dense, global cloud layer. But, contrary to its serene appearance, the clouded globe of Venus is a world of intense heat, crushing atmospheric pressure and clouds of corrosive acid.

Image Credit: NASA/JPL-Caltech

Euroopassa ja Japanissa. Nämä näyttelyt, kuten Schirn Kunsthalle Frankfurtissa, Tokiossa ja Lontoon Royal Academyssa, ovat vieneet Schjerfbeckin taiteen maailmanlaajuisesti. Silti tähän asti Schjerfbeckistä on puuttunut tiivis elämäkerta vierailu kielillä.

Tutkimukseen juurtunut elämäkerta

Tämä Marja Lahelman kirjoittama elämäkerta täyttää tyhjyyden esittelemällä Helene Schjerfbeckin ensimmäisen kattavan englanninkielisen elämäkerran. Schjerfbeckin elämän ja taiteen näkemysten tarve on kasvanut, ja tämä julkaisu on suunnattu niin ammattilaisten kuin laajemman

yleisön uteliaisuuteen. Koska se on saatavana verkkokirjana, se varmistaa yleisen saatavuuden kaikille hänen taiteellisen matkansa kiinnostuneille.

Yhteistyö

Tämän merkittävän kirjan synty on syntynyt Ateneumin taidemuseon ja Valtion taidemuseon yhteistyöstä. Pääkuraattori Anna-Maria von Bonsdorffin johtama hanke on ollut osa jatkuvaa tutkimushanketta, joka keskittyy Schjerfbeckin vaikutuksiin. Yhteistyö Kansalliskallerian konservattorien kanssa on johtanut tuoreisiin näkemyksiin taiteilijan materiaaleista

Ensi viikolla: Kronstadt

Siilojen purkaminen Siiloliven kautta

Vaasan betonisiilot rakennettiin vuosina 1958-63. Niiden läheisyydessä toimi mylly, jonka toiminta sitten lopetettiin vuonna 1992. Sen jälkeen siilot eivät ole olleet käytössä. Parikymmentä vuotta sitten suunniteltiin opiskelija-asuntoja siiloihin. Mainio idea, mutta esteenä oli betonirakenteiden sienikasvustot. Nyt siilojen purkaminen on aloitettu, huhtikuun lopussa tänä vuonna. Webkameran avulla voidaan seurata miten purkaminen edistyy.

Tämä kuva on otettu 28.8.2023.

webkamera löytyy täältä:

<https://www.vaasa.fi/siilolive/>

ja tekniikoista, mikä rikastuttaa ymmärrystämme hänen työstään

Panos taidehistoriaan

Schjerfbeckin tarinaa paljastaessaan tämä elämäkerta ylittää yksittäisen kertomuksen ja valaisee suomalaisen taidehistorian laajempia puolia. Se korostaa taiteilijan yhteyksiä globaaliin taidemaailmaan ja osoittaa hänen panoksensa merkityksen modernismin kontekstissa.

Lähde: Ateneum

Lataa tästä:

https://research.fng.fi/wp-content/uploads/2023/04/fngr_2023-1_hs_screen.pdf

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

Ilmoitushinta on 6 €/palsta-millimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen vaasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Huumoria

Kalamiesjuttu.

Hra Onkinen kertoo: sain niin valtavan suuren hauen, että oli täysi työ sen veneeseen vetämises-sä. En ole koskaan sellaista nähnyt niin isoa haukea!

Ääni kuuntelijoin joukosta: — Sen kyllä uskomme!

Torilla.

— Mitä kananmunat maksavat?
— Kaksikymmentäviisi markkaa. Särkyneitä munia saa markalla kappaleen.
— Hyvä on! Särkekää minulle 20 kappaletta.

Metsästäjäjuttu,

Hra Sankarinen kertoo ystävilleen :
— Ollessani Afrikassa heräsin eräänä aamuna ankaraan kiljuntaan, hypäsin vuoteestani, juoksin pihalle ja ammuin yöpaidassani leijonan Neiti Kaunokainen: — Taivaan luoja, miten se oli yöpaitaanne päässyt?

Lukijoilta

Otamme erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: vaasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti

vaasanpaivalehti@gmail.com

Kutsu

VAASAN KAUPUNGINTALON JUHLASALI
8.10.2023

KAMARIOOPPERA AINO KALLAKSEN
ELÄMÄSTÄ

NAINEN
KUIN
jäätyneyt
SAMPPANJA

SÄV. ILKKA KUUSISTO, LIB. AINO PIIROLA

Esiintyjät

MEZZOSOPRAANO
Kukka-Maaria Kallio

VIULU
Ninja Jakobsson

SELLO
Elena Hämäläinen

PIANO
Anna Roos

TANSSIJAT
Viivi Sjöblom, Aaron Saira

Hyvät ystävät,

SI Vaasalla on ilo kutsua Teidät mukavaan tapaamiseen
Sunnuntaina 8.10 klo 12-15

Herkullinen aamiainen on tarjolla klo 10-12 Original Sokos hotelli Vaakuna Ylätorilla
hintaan 14€.

Klo 12.00 alkaa Minna Canth -seminaari Vaasan Kaupungintalon juhlasalissa. Tämä on samalla
Suomalaisen Naisliiton ja Vaasan Suomalaisen Naisklubin juhla. Ohjelmassa on esitelmä ”Voi-
manaisten merkitys nykynaisilla” ja ”Sydän täynnä tulta”, Aino Kallaksen kirjailijakuvasta.

Väliajalla nautitaan lasillinen kuohuvaa joka sisältyy hintaan.

Klo 13.45 alkaa kamariooppera ”Nainen kuin jäätyneyt samppanja, joka kuvaa Aino Kallaksen
dramaattista elämää.

Tilaisuuden tuotto käytetään lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Lipun hinta 20€

Lisätiedot ja ilmoittautumiset
marjatta.bjorknas@gmail.com
0400368371

Lämpimästi tervetuloa Vaasaan!

SI VAASA - VASA

WASA DAGBLAD

GPT3

Lösnummer 1 €
Gratis på nätet

ISSN 2954-2448

Nr 40

Söndagen den 24 september

2023

Wasa Dagblad - en modern tidning med layout från 1870-talet. Då hade de flesta tidningarna detta format, motsvarande A4, och 4 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det finns mycket att läsa på 4 sidor. Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar, hämtade från Nationalarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 gör en del av det rutinmässiga redaktionella arbetet. Wasa Dagblad utkommer tillvidare på söndag morgon, men vår strävan är att den skall utkomma alla dagar så småningom. Tidningen kan läsas gratis på nätet, tryckta lösnummer kostar 1 €. Annonsspris 6 €/spaltmillimeter, men standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 50% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminskas sedan till spaltbredd 46 mm. Ifall annonsen inte ryms med kontakter vi (utrymmet är ju begränsat).
Chefredaktör Hans Björknäs. Post: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Wasa, telefon +358-40-5462455. E-post: wasadagblad@gmail.com

I dag

Vasa hamn

och farleden till Vasa får pengar i statsbudgeten.

Varvet på Smulterö

har varit till salu för det facila priset 1 €. Endast två anbud har kommit.

Varpu-stormen

slog till i onsdags med vindhastigheter över 35 m/s och tiotusentals hushåll utan ström.

Estetisk kirurgi

Regeringen planerar lagstiftning för att reglera dessa former av behandlingar. Det finns ingen lagstiftning i landet som skulle reglera olika former av injektionsbehandlingar.

Jokeri

Jokerisparvagnen inleder trafiken mellan Östra Centrum i Helsingfors och Kägeludden i Esvo den 21 oktober

Statsbudgeten

för nästa år presenterades i tisdags. Inget slut på behovet av lån ännu, nästa år tar staten över en miljard mera i lån än detta år.

Alla välfärdsområden har underskott

Underskottet är cirka en miljard per år. Värst är situationen i Åbo-regionen, där underskottet är 123 miljoner i år.

Veckans konstupplevelse:

Albert Edelfelt var en finländsk målare som levde mellan 1854 och 1905. Han var en betydande gestalt i den finska konstvärlden och hans verk är fortfarande respekterade och studerade.

Här *Aino Achte som Alceste vid floden Styx strand, 1902*

Förlusten av verksamheten beror på att det initialt budgeterats för lite pengar.

Underskottet tvingar fram drastiska åtgärder. Flera kontor

kommer att stängas, liksom i Vasa-regionen. I Tammerfors kommer 500 personer att sägas upp, vilket är en chockerande åtgärd när bristen på personal är den främsta orsaken till driftsvårigheter.

Österbottens välfärdsområde har samma sårigheter om alla andra. Underskottet är över 60 miljoner.

Cafe Proosa

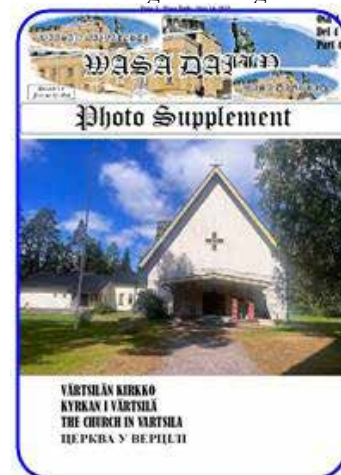
Efter en lång paus finns det nu ett trivsamt cafe på stadsbiblioteket, Cafe Proosa. Förutom kaffe och hembakat bulla serveras där en förmånlig lunch varje dag. I torsdags serverades där ärtsoppa och Sannas "kropsu". Öppet måndag-torsdag kl 10-16, fredag 10-15.

Förebyggande av digitalt utanförskap

I regeringsprogrammet berörs digitalt utanförskap: "Ett program för digital social- och hälsovård utarbetas och ledningen av programmet säkerställs. Framskridandet av digitaliseringen stöds

Här finns vi:
www.vpress.ovh

Fotobilaga på sid 27

Beställ Wasa Dagblad - det kostar ingenting. Sänd en email med rubriken Prenumeration till wasadagblad@gmail.com

Blommor i Vasa. Visst gör stadens trädgårdsavdelning ett underbart arbete så här på våren. För att göra vår stad vacker och trivsamt!

Jarl Hemmer: Onni Kokko Del 4

bredvid oss står Rörströmska pojkarna. Jag ser att du förvänas, och samlingen är ju fan i min mamma lite underlig. Men jag ska säga dig en sak. Nu är det en sån tid, att allt vad bussiga jaunar lieter måste hålla ihop. Vi har viktigare saker att tänka på än våra gamla gräl. Det är därför som Kalle Mäkinen räcker handen åt sina fiender och tänker lära dem skjuta. För snart gäller det att klämma till på slaktargardena. Och om du ännu är förbannad över att jag har kallat dig slaktarpojke, så ber jag dig begripa att det bara var sagt på jävlighet. Nog vet jag att du är en hederlig janne och hör till våra pojkar. Men i stället måste du hålla käppen och inte skälla på ryssarna, för då går det på tok med dig.

Hän knäppte vältaligt med fingrarna på gevärsläset, spottade ut cigaretten och lissade upp sina vida byxor med en rullning på bälgen. Så gjorde han helt om, lade gevärsremmen till rätta över axeln och klev ut på landsvägen. De andra följde honom.

- Varifrån har du fått bössan? frågade Onni.

- Lauri, bror min, sade Kalle kort. Men då de passerade järnvägsövergången tillade han:

- Ser ni körktornet där borta i stan? Om det nu sitter en slaktare med en kulspjut där oppe, så inte ska ni tro att hållet är för långt. Visserligen är han liten som en mygga, men det gäller bara att vara stadig på hand, så nog plockar man ner honom alltid. En sån här bössa skjuter på tre kilometer genom tie man i rad. Och inte finns det heller väggar som stoppar.

De fyra pojkarna sågo alla bort mot staden och kyrktornet, vars spets den uppgående solen som bäst höll på att blanka allt grannare. Deras ögon stodo vidöppna mot det gula skenet, och de ryste till i en blandning av morgonkylla och stolthet.

Men Kalle bröt av:

- Ni ska inte stå där och gapa ut i luften, vi har viktigare saker för oss nu.

Hän klappade sig på byxfickorna, där det skramlade av patroner.

- Raska på nu, det gäller i dag att visa vad man duger till. Vi hä-

också genom möjliggörande i veckan. Tidningen ges inte ut lagstiftning. Andelen e-tjänster på söndagar. Sista söndagsnumret kommer ut den 24 september. Istället för SD blir lördagstidningarna mer mångsidiga och du kan även läsa färskna nyheter på tidningens hemsida på söndagar. Skälen till förändringen är höjda papperspriser och kostnader för distribution. Det är frågor som många dagstidningar brottas med.

Inga ryska bilar till EU

EU har nu förbjudit införsel av ryskskyltade bilar till EU:s område.

Och inte till Finland heller

Finland följer EUs rekommendation och ryskskyltade bilar får inte passera gränsen utom i speciella fall.

THL: EG.5-variantens andel av coronasmittorna ökar – epidemiläget är lugnt

För närvarande sprids omikrons XBB-undergrupp EG.5 i världen. Dess andel av observationerna av coronaviruset ökar också i Finland. Epidemiläget är dock lugnt.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) genomföra uppföljning (uppföljning av

Regeringen planerar ersättning vid celiaki

Den så kallade celiakiersättningen, det vill säga ersättning till personer med celiaki för att kompensera för dyrare matkostnader på grund av sjukdomen, upphörde 2015.

Det finns nu förhoppningar om att denna ersättning igen skall tas i bruk. Regeringens program lyder: "Återställande celiakiersättningen med tonvikt på minderåriga och låginkomsttagare."

Vi får se om det händer?

Ikka-Pohjalainen

kommer att distribueras från början av oktober endast sex dagar

llet på och bildar F-kompaniet här hos oss, men Lauri har sagt, att den fan tas inte in som ramlar omkull då hän skjuter första skottet.

De vandrade vidare över några fält och inåt skogen. Morgonen var frostig och klar. På åkrarna lågo jordkokorna härda som Sten, det knastrade i en lätt iskorpa mellan dem här och var. Man klev över en gårsgård, den var hal och liksom försilvrad av frosten. Och i skogsbrynet glimmade björkarnas lövlösa grenar.

- Vart går vi egentligen? frågade Onni.

Kalle pekade på en byggnad högre upp i backen.

- Vi tänker plätta bly genom Lindströms rian. Om någon kommer och stör oss, så tar jag bara fram min röda armbindel, och då vägar sig inte fan själv på oss. Det är inte som förr i världen, då man fick ränaa för polisen. Det är andra tider nu, pojkar.

De klevo fram mellan träden och gjorde halt på den öppna platsen framför rian. Marken var här betäckt med en matta av gula holmstrån, allt tätare ju närmare man gick in till ridören. I dess springa पोटे fram en hel kärke av uttröskade ax.

Onni rev ut ett strå och började tugga på det.

Hän kände sig illa till mods. Hän stod inte på riktigt god fot med någonfing inom sig själv. Det var ej bara hunger, men också något med Kalles gevär.

Så kom frågan upp hur man skulle ordna skjutandet. Det blev en rädplänning, under vilken Kalle tog fram en flaska och lät den gå laget runt.

- Hejsan jaunar, en smaskare hör till tjänsten! Starkt ska det vara i käppen liksom i bössan, så går det bäst. Barn vi bar skjutit borgarna, så dricker vi varenda dag så vi sir kometer. Det lär nog finnas av den här sorten i deras källare...

Hän tog en duktig klunk, grnade och smackade. De båda bröderna gjorde efter, och det seglade ögonblickligen fram en röd sky över alla tres ansikten. Men då flaskan kom till Onni, stänkade han ännu värre än de andra, men tungan stoppade han som en propp i mynningen, då hän vände botten i vädret. Hän hade en dålig erfarenhet och ett hemligt löfte bakom sig.

SARS-CoV-2-coronavirusets arvs massa) observerades EG.5-varianten första gången i Finland i början av juni. Dess andel av alla observationer var cirka 5 procent i juni, varefter den ökade till cirka 27 procent i augusti.

XBB-undergruppernas sammanlagda andel av alla observationer är 95 procent. XBB-undergrupperna cirkulerar kraftigt kring immuniteten som åstadkommit med tidigare vaccin, vilket har främjat deras förmåga att orsaka smitta bland befolkningen. XBB-undergrupperna har mycket likartade spridnings- och sjukdomsalstrande egenskaper. EG.5 och de varianter som härstammar från den har en spikproteinmutation som främjar virusets förmåga att kringgå immuniteten. Därför kan den spridas lättare än andra aktuella varianter. EG.5-varianten orsakar enligt nuvarande uppgifter inte allvarligare symtom än andra cirkulerande varianter.

BA.2.86 inte ännu här

Små mängder av BA.2.86-varianten har rapporterats i världen. Den nya varianten har redan synt i patientprover i Sverige och Danmark samt i avloppsvattenundersökningar i Norge. Enligt rapporteringar har varianten orsakat en liten epidemi på en

vårdinrättning för långtidsvård i Storbritannien. Största delen av de insjuknade behövde ingen sjukhusvård och ingen har avlidit.

Man följer upp BA.2.86-varianten på grund av dess mycket exceptionella spikproteinstruktur. Hittills har den inte observerats i Finland.

”Det är sannolikt att den observeras även i Finland under hösten. Det är dock fortfarande svårt att bedöma dess spridning”, säger THL:s specialforskare Erika Lindh.

De, som vet litet mera är De, som läser Wasa Dagblad

THL publicerade programmet: Tolv sätt att förhindra narkotikadöd

Narkotikamissbruk och experiment har fortsatt att bli vanligare i Finland. Samtidigt har skadorna och narkotikarelaterade dödsfall ökat. Dödsfall till följd av narkotikaförgiftning och dödsfall på grund av långvarig användning av narkotika har ökat under

2000-talet.

Särskilt oroande är ökningen av narkotikarelaterade dödsfall bland unga under 25 år.

Det förebyggande programmet finns här: thl.fi

En bok om alla byar i Korsholm

Denna finskspråkiga bok skriven av Jane Trygg-Kaipainen har nu kommit ut. Boken heter ”Mustasaari kylähistoriikkien kymmenet kylät” och författaren är filosofie magister, pedagogikmästare och facklitteraturförfattare, kommunpolitiker bosatt i Österbotten och iakttagare av världen.

Boken berättar om historien, administrationen, försörjningen, transportförbindelserna, föreningslivet och det sociala livet,

människor, byggnader, egenskaper och berättelser i varje by i Korsholm. Boken hjälper till att förstå de mycket stora förändringar i levnadsvillkoren för byarnas invånare orsakade av landhöjning och historisk utveckling och berättar hur dessa byar blev som de är idag.

426 sidor och färgfoton från varje by. Och det finns många byar i Korsholm! Nästan 40 byar och varje bys många gånger fascinerande historia presenteras här.

Man kan köpa boken till exempel från Ad Libris:

Avustushaku paikallismuseoiden hankkeille avattu

Paikallismuseoiden hankeavustuksilla tuetaan kokoelmien ja rakennusten säilymistä, kokoelmien hyvää hallintaa sekä tiedon välittämistä museoiden kokoelmista ja paikallisesta perinteestä.

Avustuksia haetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionavustusten asiointipalvelun kautta 2. marraskuuta 2023 klo 15.00 mennessä. (Museovirasto)

Två nya fartyg mellan Finland och Sverige

Två nya fartyg, Finnsirius och

- Jag tycker vi liksom tar och skjuter i kapp, föreslog den yngre pojken Rörström.

- Duellerar heter det, rättade hans äldre bror.
- Men vi kan inte skjuta på varandra, förklarade Kalle med en förmyndares överlägsenhet. Då får vi alla åt helvete, och det är inte meningen att spilla folk i onödan. Vi kommer nog att behövas ännu. Men vi får ju våra mössor, på dem kan vi skjuta.

Förslaget vann allmänt gillande och åtföljdes av en ny klunk.
Så gick man fram till riväggen, körde in i fyra käppar i en nät mellan stockarna och hängde upp mössorna i rad. Sedan återvände man till gårdgården ett stycke därifrån.

Kalle tog ur byxfickan ett patronmagasin och laddade. Därpå drack han ensam en klunk igen och tände en cigarett.

- Ska vi inte börja, skrek han. Varför fan står ni och gapar på bössan min? Nog smäller den, bara man trycker på den.

- Men huru ska vi skjuta? frågade Onni.
- Den där mössan längst till höger är min, och jag är naturligtvis rödgardist, den saken är klar som brännvin. Men två av oss måste bli slaktare, så vi får kriga.

- Inte jag, ropade den äldre Rörström. Jag är lika röd som Kalle! Bror min får bli vitgardist.

- Nej, jag blir ryss! ropade denne.
- Men då är vi ju på samma sida.

- Ja visst fan, men inte blir jag slaktare.
- Lugna er, dundrade Kalle. Den som inte vill, behöver inte heller. Men jag frågar er nu, finns här ingen som i dag vill skjuta för slaktarna? Det är ju bara lek, för sakran.

- Jag kan göra det, sade Onni.
Han märkte med detsamma att han sagt någonting vådligt. Kalles blodsprängda ögon blevo aldeles runda och vita som på en frustande häst, och de båda bröderna flussade otäckt. Men ingen sade något, förrän Kalle ställt upp dem alla fyra i en rad vid gårdgården.
- Nu skjuter vi fem skott var och en, och jag som kan konsten laddar åt er. Ingen rör en fena förrän allt är klart. Rejält ska det

vara. Vitgardisten har tre mössor att välja på, och vi tre tillsammans kommer att traktera slaktar kalotten med bly, så den blir full som mamma hans gamla potta.

Det slog rött för Onnis ögon, men han behärskade sig och svarade blott:

- Vi ska se först.
Han märkte att de andra betänkligt gungade där de stodo, och hans tillförsikt steg ytterligare när Kalle åter tog en sup och räckte flaskan åt de sina. Den återvände utana att ha nått radens slut, där Onni stod. Han märkte att han åter var utsluten och ensam. Han blev plötsligt underligt lugn.

Då Kalle höjde bössan blev han ännu lugnare. Pipan vaggade i en vid bäge, och Kalle slöt ögonen innan han med en grimas tryckte av. Rörströmska poikarna hoppade till.

De fem skotten föllu tätt på varandra. Onni stod och spejade mot sin mössa, men han kunde inte se att den rört sig.

Så kom turen till bröderna. Kalle laddade och överräckte med utsträckt arm geväret. Det fladdrade en varm ånga omkring pipan i den frostiga morgonluften.

- Nå, jamar, kläm ni till i slaktar kalotten!
Bröderna tvistade om vem som skulle skjuta först. Båda ville spara sig till senare. Men ett domsord av Kalle avgjorde tvisten till den yngres nackdel.

Onni såg genast att han var ofarlig. Han stödde foten bakåt i gårdgården, knäsvag av både rädslan och brännvinet, och förrän han tryckte av vände han huvudet åt sidan. Han mindes tydligen varningen att inte ramla omkull. Kalle märkte nog hans ynkedom, men bundsförvantskapet förbjöd honom alla hårda ord.

Föga bättre gick det för den äldre brodern. Onni hade ännu ej kunnat upptäcka att mössan rört sig det ringaste.

Så kom turen till honom. En sakta frossa rann igenom hans kropp, då han grep tag om det tunga vapnet. Han hade nog förut provat sin tur som skytt, åtskilliga gånger till och med, men aldrig med gevär

Denna tidning kan man läsa var som helst

men enklast är det nog att läsa den med en tablett, som här vid Penikar sund i Sundom

Finncanopus, påbörjar nu båttrafiken mellan Nådendal och Kapellskär i Sverige. Kapellskär ligger omkring 9 mil nordost om Stockholm.

Albert Edelfelt, Ateneums mest populära utställning genom tiderna

Albert Edelfelt-utställningen, som avslutades söndagen den 17 september 2023, lockade hela 351 246 besökare till Konstmuseet Ateneum. Innan detta var Ateneums populäraste utställning utställningen Pablo Picasso som sågs från 18 september 2009 till 28 januari 2010, som besöktes av 314 755 besökare. Ateneum öppnade den 14 april 2023, efter en årslång ventilationsrenovering.

Afrikansk svinpest i Sverige

De svenska djurhälsomyndigheterna meddelade den 6 september 2023 att ett vildsvin har smittats med afrikansk svinpest (ASF). Ett vildsvin hade hittats död i området Fagersta kommun i Mellansverige. Afrikansk svinpest har inte påvisats i Sverige tidigare, och sjukdomen förekommer inte i andra nordiska länder.

Sju döda vildsvin hade hittats i Fagersta efter den 25 augusti, varav ett nu visade sig vara smittat. Fagersta kommun ligger cirka 15 mil nordväst om Stockholm.

Afrikansk svinpest är en dödlig virussjukdom hos grisar och vildsvin som inte är smittsam för andra djur eller människor.

När du anländer till Finland från länder där afrikansk svinpest förekommer måste du noggrant

följa instruktionerna och rekommendationerna gällande införsel och sjukdomsskydd, så att afrikansk svinpest inte sprider sig även till Finland. (Livsmedelsverket)

Våra tidningar har ISSN-nummer

Det finska ISSN-centret har gett våra tidning internationella tidsskriftskoder, så kallade ISSN-koder. Detta efter ganska ingående övervägande.

Så nu är vi officiellt en del av den finländska tidningsvärlden. Vi är tidningar ”på riktigt”.

Vad är rasism?

Regeringen uppfattar begreppet rasism i sitt meddelande på följande sätt:

Rasism bygger på att individer eller grupper av människor beskrivs som mindre värda till exempel på grundval av etnicitet, hudfärg, nationalitet, kultur, modersmål eller religion. Rasism kan ta sig uttryck i diskriminerande normer eller praxis i samhället, exempelvis i arbetslivet. Rasism kan komma till synes som diskriminerande beteende mellan individer och grupper. Fördomar mellan individer och grupper och rädsla för det främmande kan utgöra grogrund för rasism. Rasism skapar ojämlikhet och skadar inte bara dem som utsätts för den, utan skadar hela samhället

Vårdgaranti

Vårdgarantin skärps inte

efter ett år

I början av september trädde den skärpta vårdgarantin i kraft. Du måste få tid till läkare inom två veckor, även i icke-brådskande fall. Vårdförskåden har uppenbara svårigheter att efterleva detta.

Avsikten var att denna tvåveckorsperiod skulle förkortas till en vecka efter cirka ett år.

Den nya regeringen överväger nu att inte genomföra denna utpressning som kommer att ske om ett år. Förslaget är att två veckors vårdgaranti ska behållas, på grund av personalbristen.

Klart på en gång – färre besök

Vid tandklinikerna i Vasa testas en modell med s.k. Helahoito-besök där målet är att vårda en patient så klar som möjligt under ett och samma besök. Ledande tandläkare Hanna Kangasmaa förhåller sig försiktigt optimistiskt till det nya arbetssättet och systemet som redan används framgångsrikt i fyra andra vårdförskåden.

– Det här kommer inte helt att lösa våra köproblemer, men det är ett viktigt steg i rätt riktning, konstaterar Kangasmaa.

Omkring 6500 patienter väntar på tid till tandläkare, vilket innebär att vårdgarantins tidsgräns på 4 månader inte tillsvidare kan uppnås.

Fågelinfluensa

7800 minkar avlivas

på grund av att fågelinfluensa hittats på pälsfarmarna, omkring 26 hittills. 120 pälsfarmar har tillsvidare granskats.

Presidentvalet

Presidentvals-kandidater hittills

Det finns redan många förslag. Här är en lista över de viktigaste:

Vid sitt partimöte den 18 juni 2022 valde Liike Nyt sin ordförande, riksdagsledamot Hjallis Harkimon, till sin ordförandekandidat.

De gröna beslutade på sitt partimöte den 10 juni 2023 att stödja Pekka Haavisto i valet, som kandiderar till presidentposten

genom väljarföreningen. På så sätt kanske Pekka Haavisto vill ta avstånd lite från de gröna i valet, de gröna misslyckades kapitalt i senaste riksdagsvalet.

EU-kommissionär Jutta Urpilainen har sagt att hon överväger en kandidatur när hon besökte Vasa för en vecka sedan och SDP har beslutat att bjuda in henne som partiets kandidat i november. Sanna Marin uppmuntrade Jutta att bli kandidat häromdagen.

Koalitionens ordförande Peteri Orpo sa den 14 augusti 2023 att Alexander Stubb kommer att bli tillfrågad att vara koalitions presidentkandidat, som sedan har tackat ja. Antti Häkkinen, som tidigare funderat på att kandidera till presidentposten, sa samma dag att han stöder Alexander Stubbs kandidatur. Beslutet var enhälligt även om flera personer i ledande positioner hade stött Häkkinen tidigare.

Li Andersson har sagt att han överväger kandidaturen. Förmodligen inte en särskilt bra idé, eftersom rösterna som ges till honom minskar Jutta Urpilainens chanser att nå andra omgången.

Finlands Banks chef, Olli Rehn, meddelade att han var villig att kandidera till presidentposten den 21 juni 2023. Han började samla in supporterkort till presidentvalet med hjälp av en valmansförening. .

Sannfinländarna har valt den tidigare ordföranden Jussi Halla-Aho, riksdagens nuvarande talman, till sin kandidat.

Tidigare riksdagsledamoten Paavo Väyrynen (Centrum) meddelade att han var villig att vara presidentkandidat den 12 juni 2023. Han började samla in supporterkort till presidentvalet med hjälp av väljarföreningen. Väyrynen meddelade att han inte kunde stödja Olli Rehns (Centrum) eventuella kandidatur. Paavo

själv minns nog inte hur många gånger han har varit kandidat.

Mika Aaltola, chef för Utrikespolitiska institutet, meddelade den 3 augusti 2023 att han skulle söka kandidatur med hjälp av en valmansförening.

Kristdemokraternas partikonferens har beslutat att nominera partiets ordförande, minister Sari Essayah, till partiets presidentkandidat.

Li Andersson

meddelade i onsdags att hon står till förfogande om vänsterförbundet önskar att hon ställer upp som kandidat i presidentvalet.

SFP har ingen presidenkandidat

Detta meddelades av ordföranden Anna-Maja Henriksson i torsdags. Partiet stöder inte heller någon av kandidaterna.

I dag

Putin

Putins obevekliga jakt på makt och ignorering av internationella normer har satt världen på en kritisk kant. Väst och Ukraina står inför en kritisk utmaning: hur man kan hitta en lösning som gör att Putin kan rädda ansikte samtidigt som han håller honom ansvarig för sina handlingar.

Det här handlar inte bara om Ryssland; det är ett globalt bekymmer. Putins regim har struntat i internationella fördrag, begått krigsförbrytelser, kränkt mänskliga rättigheter och orsakat omfattande lidande. Hans regerings aggression i Ukraina och manipulation av energiresurser som ett vapen hotar den globala stabiliteten.

Världen tittar på om dessa överträdelser kommer att förbli ostraffade. Att upprätthålla internationella värderingar och överenskommelser är avgörande. Om Putin tvingas ut ur Ukraina sänder det ett budskap om att kränkningar får konsekvenser, vilket förstärker de mänskliga rättigheterna och Genèvekonventionen.

Men om Putin tillåts "rädda ansiktet" kan det signalera att det internationella samfundets principer urholkas. Det skulle skapa ett farligt prejudikat, vilket leder

till en "might makes right"-mentalitet, med nationer som tävlar om att skaffa kärnvapen. Samarbeta om mänskliga rättigheter, rättvis handel, klimatförändringar och polarregionsamarbete skulle äventyras.

Putins vision om att dela in suveräna nationer i inflytandesfärer hotar grannländernas autonomi. Finlands och Sveriges steg mot NATO-medlemskap återspeglar växande oro för vår suveränitet. Putins fräcka tillvägagångssätt strävar efter att omforma världssordningen till förmån för imperialismen, där Rysslands maffialiknande taktik härskar.

Världen står inför ett val: anamma Putins vision eller förkasta den. Resultatet kommer att definiera vår framtid.

Evenemang

Söderfjärdens Meteorita - besökscentrum

Utställningar och multimedia om Söderfjärdens kraters historia. Stjärnobservatorium. Café på den gamla landsbygden.

För 520 miljoner år sedan föll en stor himlakropp på denna plats, vilket resulterade i en 5 km bred krater, dagens Söderfjärden.

24/09/2023
från 12:00 till 18:00

27/09/2023
från 18:00 till 20:00

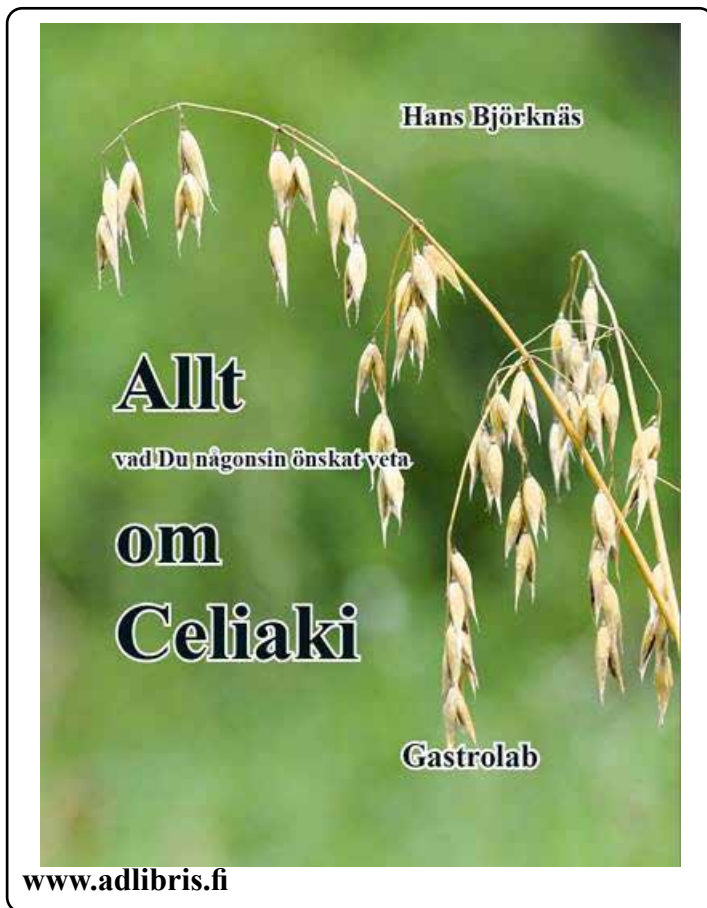
Söndagspromenad

Varje söndag, en 10 km promenad från torget. Som idag 10.9.23.

Vi vandrar tillsammans i olika delar av Vasa, tempot bestäms av deltagarna, ingen lämnas ensam. En kortare resa är också möjlig. Efter promenaden går vi till ett lämpligt café för att dricka kaffe eller te på egen bekostnad. Arrangeras av Vasa Vandringssklubb.

http://www.vaasanmarssi.fi KUNTSIS MUSEUM FÖR MODERN KONST Linjens dimensioner

9.9.23 - 14.4.24
Hur konstnärer arbetar med linjen, där dess form sätter sig som en enkel penn- och kolteckning eller som en rumslig installati-

on. Linjens variationer kan ses i grupputställningen på Kuntsi museum för modern konst. Både finländska och internationella samtidskonstnärer – 18 konstnärer och grupper av konstnärer – presenterar sig själva som en del av sitt konstnärliga arbete.

VASA STADSTEATER NUNNIA JA KONNIA (The Sisters Act)

14.9. - 30.12.23
NÄSTA: 21.9. kl 13.00
Storalånggatan 53
www.vaasankaupunginteatteri.fi

WASA TEATER "Vänd om min längtan"

Musikal
5.9.23 - 4.5.24
www.wasateater.fi

STADSBIKOTEKET Maa ilma muuttuu - kirjaimet säilyvät. (Världen förändras, bokstäverna ej) 8.9 - 5.10.,23 Suomen Kalligrafiayhdistys, medlemsutställning Biblioteksgatan 13

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS GRATISDAG 6.10.23 KL 10-20 https://kiasma.fi/sv/

VAASA BAROQUE Höstens operahändelse! Joseph Martin Kraus: PROSERPIN Kraus opera Proserpin har finsk premiär på Vasa Barock, framförd av en internationell solistgarde och Vasa stadsorkester. Föreställningarna är fredagen den 13 oktober 2023 och lördagen den 14 oktober 2023 kl 19:00 i festsalen i Vasa stadshus. https://vaasabaroque.com/

TIKANOJA "Stigar i landskapet" Berndt Lindholm's utställning 20.10.23-21.4.24

STADSTEATERN "Kaos" Pieni näyttämö Julia PREMIÄR 20.10.23 20.10-13.12.23 vaasankaupunginteatteri.fi

ATENEUM FÄRG & LJUS – ARVET EFTER IMPRESSIONISMEN 20.10.2023–25.2.2024 Utställningen presenterar impressionistisk och neoimpressionistisk konst från perioden 1860–1916. Utställningen jämför de främsta namnen inom den internationella konsten med den finländska färgkonstens korta men intensiva blomstringstid.

BOKMÄSSAN I HELSINGFORS

26.-29.10+.20P23

<https://kirjamessut.messukeskus.com/>

VASA STADSORKESTER

”PIAF - Paris, Mon Amour”

27.10.23 klo 19

Valerie Gabail

Vasa stadshus

”Lautasella”(På tallriken)-mässan 28-29 oktober 2023

Celiakiförbundet och Messukeskus anordnar mässan Lautasella 2023 i Helsingfors från lördag till söndag 28-29 oktober 2023. Mässan hålls samtidigt med Bokmässan och evenemanget Vin & Mat.

Lautasellamässan samlar olika specialkostnader under ett tak på Helsingfors Mäscentrum. Föreläsningar och informationstillfällen på Lautasellascenen ger tips för en bra, trygg och välsmakande vardag.

Inom området Glutenfritt liv presenteras, smakas och säljs endast glutenfria produkter.

keliakialiitto.fi/messut.

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 3.11.23 KL 10-20

<https://kiasma.fi/sv/>

LITTFEST

Rvåspråkig litteraturfestival

Årets tema är ”Budskap”

16-18-11.23

Vasa.fi/littfest

LITTFEST KAMMARKONSERT

16.11.23 KL 19

Vasa Stadsorkester

Vasa stadshus

Avgiftsfri konser

KORSHOLMSKALASET

18.11.23 i Botniahallen

kl 10-15

En fest för att fira Korsholms

675-årsjubileum

Fritt inträde och man får också

en ”Korsholmsbakelse”

RUSK

Kammarmusik i Jakobstad

21-25.11.2023

Kungligt kalas

Internationell kreativitet den

mörkaste tiden på året

<https://ruskfestival.fi/>

FINLADS NATIONALGALLERI KIASMA, HELSINGFORS

GRATISDAG 1.12.23 KL 10-20

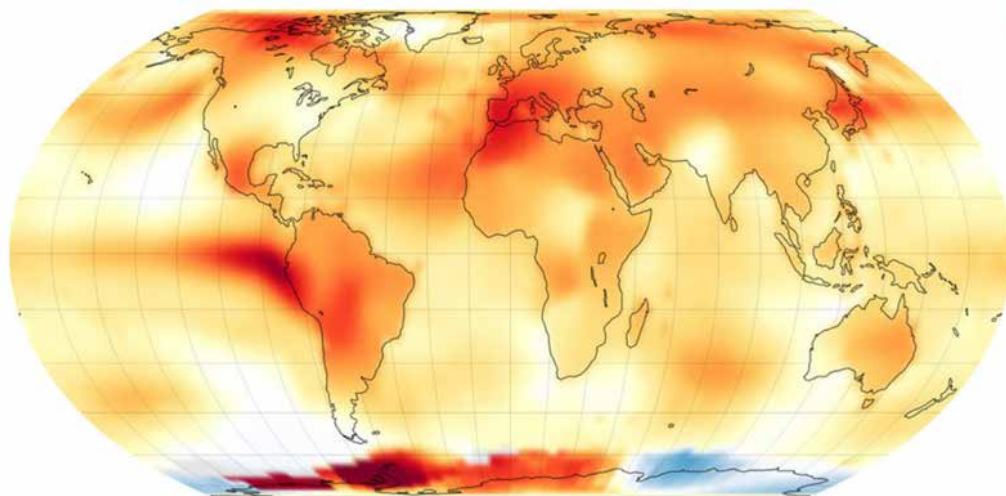
<https://kiasma.fi/sv/>.

MUSIKFESTSPELEN I

KORSHOLM 2024

24.7-31.7.2024

www.korsholmmusicfestival.fi

June, July, and August Global Temperature Anomaly (°C compared to 1951-1980 average)

Klimatförändringen

NASA: Sommaren 2023 hetaste någonsin

Sommaren 2023 var jordens hetaste sedan globala rekord började 1880, enligt forskare vid NASA:s Goddard Institute of Space Studies (GISS) i New York.

Månaderna juni, juli och augusti var tillsammans 0,41 grader Fahrenheit (0,23 grader Celsius) varmare än någon annan sommar enligt NASA:s rekord, och

2,1 grader F (1,2 C) varmare än genomsnittssommaren mellan 1951 och 1980. Bara augusti var 2,2 F (1,2 C) varmare än genomsnittet. Juni till augusti anses vara meteorologisk sommar på norra halvklotet.

Detta nya rekord kommer när exceptionell värme svepte över stora delar av världen, förvärrade dödliga skogsbränder i Kanada och Hawaii och brännande värmeböljor i Sydamerika, Japan, Europa och USA, samtidigt som det sannolikt bidrog till kraftiga regn i Italien, Grekland och Centraleuropa.

Det här animerade diagrammet visar temperaturavvikelse i

den meteorologiska sommaren (juni, juli och augusti) varje år sedan 1880.

”Sommarens rekordtemperaturer 2023 är inte bara en uppsättning siffror - de resulterar i fruktansvärda verkliga konsekvenser. Från svällande temperaturer i Arizona och över hela landet, till skogsbränder över Kanada och extrema översvämningar i Europa och Asien, extremt väder hotar liv och försörjning runt om i världen, säger NASA-administratör Bill Nelson. ”Konsekvenserna av klimatförändringarna är ett hot mot vår planet och framtida generationer, hot som NASA och Biden-Harris Administration hanterar direkt.”

NASA sammanställer sitt temperaturrekord, känt som GISTEMP, från ytlufttemperaturdata som samlats in av tiotusentals meteorologiska stationer, såväl som havstemperaturdata från fartygs- och bojbaserade instrument. Dessa rådata analyseras med metoder som tar hänsyn till det varierande avståndet mellan temperaturstationer runt om i världen och för stadsvärmeeffekter som kan förvränga beräkningarna.

Analysen beräknar temperaturavvikelser snarare än absolut temperatur. En temperaturanomaly visar hur långt temperaturen har avvikit från 1951 till 1980 års basmedelvärde.

”Exceptionellt höga havstemperaturer, delvis drivna av El Niños återkomst, var till stor del ansvariga för sommarens rekordvärme”, säger Josh Willis, klimatforskare och oceanograf vid NASA:s Jet Propulsion Labora-

Förra veckans hus: Kvarnen shop, Svedjeham, Björköby

PencilSketchApp

Ukraina

tory i södra Kalifornien.

El Niño är ett naturligt klimatfenomen som kännetecknas av varmare än normala havstemperaturer (och högre havsnivåer) i centrala och östra tropiska Stilla havet.

Den rekordhöga sommaren 2023 fortsätter en långsiktig trend med uppvärmning. Vetenskapliga observationer och analyser gjorda under decennier av NASA, National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) och andra internationella institutioner har visat att denna uppvärmning främst har drivits av människor orsakade utsläpp av växthusgaser. Samtidigt pumpar naturliga El Niño-händelser i Stilla havet in extra värme i den globala atmosfären och korrelerar ofta med de varmaste åren någonsin.

”Med bakgrundsopvärmning och marina värmeböljor som har smygat sig på oss i årtionden, sköt denna El Niño oss över puckeln för att ha satt alla typer av rekord,” sa Willis. ”Värmeböljorna som vi upplever nu är längre, de är hetare och de är mer straffande. Atmosfären kan också hålla mer vatten nu, och när det är varmt och fuktigt är det ännu svårare för människokroppen att reglera sin temperatur.”

Willis och andra forskare förväntar sig att se de största effekterna av El Niño i februari, mars och april 2024. El Niño är förknippad med försvagningen av östliga passadvindar och rörelsen av varmt vatten från västra Stilla havet mot den västra kusten av Amerika. Fenomenet kan ha utbredda effekter, vilket ofta ger kallare, blötare förhållanden till sydvästra USA och torra till länder i västra Stilla havet, som Indonesien och Australien.

”Tyvärr sker klimatförändringarna. Saker som vi sa skulle hända kommer att hända”, säger Gavin Schmidt, klimatforskare och chef för GISS. ”Och det kommer att bli värre om vi fortsätter att släppa ut koldioxid och andra växthusgaser i vår atmosfär.” (Källa: Nasa.gov, Credits: NASA Earth Observatory/Lauren Dauphin)

Volodymyr Zelenskyy: Denna ryska aggression måste sluta med vår seger - tal av president Volodymyr Zelenskyy i Kanada

Kära damer och herrar!
23.9.23

Kanada!

Innan jag börjar vill jag bara påminna om en sak. Denna sak är mycket viktig för att förstå både Ukraina och Kanada. Och vad vi håller på med, vad vi behöver göra. Att göra tillsammans.

1983. Staden Edmonton. Dess historia är nära kopplad till Ukrainas och det ukrainska kanadensiska samhällets öde.

Det året i Edmonton byggdes det första monumentet till offren för Holodomor i världen. Tack så mycket! Byggs för att minnas folkmordet mot det ukrainska folket. Folkmordet beordrat och utfört av Moskva.

Det första Holodomor-monumentet någonsin i världen. Vid den tiden hade Ukraina ännu inte minnesmärken för att hedra offren för folkmord på ukrainare. Eftersom Ukraina var under Moskvans kontroll då.

Denna höst kommer att markera 40-årsjubileet sedan det första och mycket viktiga minnet av offren för Holodomor. Mycket har förändrats sedan dess. Ukraina fick självständighet. Ukraina återställer sitt eget historiska minne. Dussintals andra länder – deras parlament, deras regeringar har redan erkänt Holodomor som ett folkmord på det ukrainska folket. Bara i år har det blivit 11 sådana erkännanden. Och jag är säker på att världen – hela världen – kommer att inse sanningen om Holodomor.

Men det är något som inte har förändrats varken på 40 år sedan monumentet i Edmonton byggdes eller på 90 år sedan Holodomor. Moskva är nu som alltid inriktad på att kontrollera Ukraina och använder alla tillgängliga medel för att göra det inklusive folkmord. Det är folkmord – vad ryska ockupanter gör mot Ukraina.

Och när vi vill vinna, när vi uppmanar världen att stödja oss,

Veckans astronomiska bild

Venus

As it sped away from Venus, NASA's Mariner 10 spacecraft captured this seemingly peaceful view of a planet the size of Earth, wrapped in a dense, global cloud layer. But, contrary to its serene appearance, the clouded globe of Venus is a world of intense heat, crushing atmospheric pressure and clouds of corrosive acid.

Image Credit: NASA/JPL-Caltech

handlar det inte bara om en vanlig konflikt. Det handlar om att rädda liv för miljontals människor.

Bokstavligen fysisk frälsning. Vanliga kvinnor och män, barn... Våra familjer. Hela samhällen. Hela städer... Rysslands förstörelse av Mariupol eller Volnovakha eller Bakhmut eller någon annan stad eller by i Ukraina får inte förbli ostraffad. Liv och rättvisa måste råda – överallt i Ukraina, för alla ukrainare.

Denna ryska aggression måste sluta med vår seger, så att Ryssland aldrig kommer att ta tillbaka folkmordet till Ukraina och aldrig ens kommer att försöka

göra det. Moskva måste förlora – en gång för alla. Och det kommer att förlora!

Idag hade jag och min vackra första dam äran att träffa Kanadas generalguvernör, Honorable Mary Simon. Hon lärde mig ett ord från sitt modersmål – ”ajuin-nata”. Hon sa att innebörden av detta ord är - ge inte upp, håll dig stark mot alla odds. Och så ska det vara.

Ajuinnata Kanada! Ajuinnata Ukraina!

Слава Україні!

Licens: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

Veckans bild

Tranor ovanom Söderfjärden

Ryssland

Ryssland köper 10 miljoner artillerigranater

från Nord-Korea. Mängden motsvarar ungefär ett års behov på rysk sida i errövringskriget mot Ukraina.

Mängden är ofattbart stor och hur denna mängd skall transporteras till Ukrainas gräns är nog något av ett frågetecken.

Veckans sitat

President Sauli Niinistö i NYT den 17 september 2023

Herr Niinistö sa att han inte vet hur länge kriget kommer att pågå, eller hur det kommer att sluta, eller "hur livet kommer att se ut när vi åter får fred."

Men även när konflikten tar slut kommer Ryssland att finnas kvar. "Det finns också ett stort europeiskt intresse att se till att Ryssland inte återvänder till krigföring efter fred i Ukraina" utan att insistera på att ryssarna "måste blåses ut", sa han försiktigt. Men han betonade att förtroende skulle behövas för att säkerställa att "ett nytt krig inte väntar bakom dörren."

Det måste finnas ett sätt att upprätthålla en relation med Ryssland, sa han. "Jag menar inte någon bra vänskap", sa herr Niinistö, "men förmågan att tolerera, till och med förstå varandra lite."

Hälsa

136 frågor om celiaki

I Finland har omkring 2% av befolkningen denna sjukdom, men fler än varannan vet inte om det. Dessutom har sannolikt lika många människor till en glutenintolerans av annat slag, med samma symtom som vid celiaki. Detta är anledningen till varför det är så viktigt att sprida kunskap om sjukdomen och dess behandling.

Denna bok, 136 frågor och svar om celiaki, finns här:

<https://vpress.ovh>

Ett äpple om dagen håller doktorn borta

Finns det något vetenskapligt belägg för detta påstående. Minskar ett äpple per dag behovet av sjukvårdstjänster?

Uttrycket "Ett äpple om dagen håller doktorn borta" är en gammal folkvisdom som har cirkulerat under lång tid. Det finns viss vetenskaplig grund för att äpplen och en hälsosam kost kan ha po-

Nedmonteringen av silorna kan ses genom Siilolive

Vasas betongsilos byggdes 1958-63. I närheten av dem fanns en kvarn som sedan lades ner 1992. Silorna har inte använts sedan dess. För tjuo år sedan planerades studentlägenheter för silos. En bra idé, men hindret var svamptillväxten på betongkonstruktionerna.

Nu har nedmonteringen av silorna påbörjats, i slutet av april i år. Med hjälp av en webbkamera kan du följa hur demonteringen fortskrider. Denna bild togs den 28 augusti 2023. Webbkameran hittar du här: <https://www.vaasa.fi/siilolive/>

sitiva hälsoeffekter, men det är viktigt att förstå att detta uttryck är en förenklad generalisering och inte en absolut sanning. Det finns inget direkt vetenskapligt bevis för att äta ett äpple per dag automatiskt kommer att förhindra sjukdom eller göra dig immun mot alla hälsoproblem.

Äpplen är en bra källa till kostfiber, vitaminer (som C-vitamin) och antioxidanter, och de kan vara en del av en balanserad och hälsosam kost. Att äta en varierad kost som inkluderar frukt och grönsaker, inklusive äpplen, kan bidra till att upprätthålla en god hälsa.

Från läsarna

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

Annonsera i WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermodärna dags-tidning.

Annonspriset är 6 €/spaltmillimeter. Standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 30% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminsas sedan till spaltbredd 46 mm.

Humor

Fiskareberättelse.

Herr Onkinen säger: Jag fångade en så enorm gädda att det var mycket jobb att dra in den i båten. Jag har aldrig sett en så stor gädda!

En röst bland lyssnarna: — Det tror vi!

På marknaden.

— Vad kostar ägg?
— Tjugofem mark. Du kan få ett söndrat ägg för en markt
- OK! Söndra 20 stycken åt mig

En jägare berättar:

Herr Sankarinen säger till sina vänner: — När jag var i Afrika vaknade jag en morgon av ett högt skrik, hoppade ur sängen, sprang in på gården och sköt ett lejon i mitt nattlinne

Fröken Kaunokainen: — Herregud, hur kom det i ditt nattlinne?

Operaupplevelser

Hundratals operor - som kan avnjutas hemma:

Det är inte alls så lätt gå på opera. Det är långt till Helsingfors och till de stora operahusen i London och New York. Men vi kan ändå njuta av opera, virtuellt, och besöka världberömda operahus. Via denna sida kan vi se många av de bästa operorna framförda av världens främsta operasångare. Välkommen med i denna grupp!

Gå till Facebook och skriv in *operaupplevelser* i sökrutan.

Nästa vecka: Kronstadt

Inbjudan

VAASAN KAUPUNGINTALON JUHLASALI
8.10.2023

KAMARIOOPPERA AINO KALLAKSEN
ELÄMÄSTÄ

NAINEN KUIN *jäätynyt* SAMPPANJA

SÄV. ILKKA KUUSISTO, LIB. AINO PIIROLA

Esiintyjät

MEZZOSOPRAANO
Kukka-Maaria Kallio

VIULU
Ninja Jakobsson

SELLO
Elena Hämäläinen

PIANO
Anna Roos

TANSSIJAT
Viivi Sjöblom, Aaron Saira

Bästa vänner,

SI Vasa har glädjen att inbjuda er till en trevlig samvaro
söndagen den 8.10 kl 12-15

En lækker frukost-brunch kan avnjutas klo 10-12 på Original Sokos hotel Vaakuna vid Övre torget, 14€.

Kl 12.00 börjar Minna Canth -seminariet på Stadshuset i Vasa,. Detta är samtidigt en årsfest för Finska Kvinnoförbundet rf. Musik, föredrag (på finska) om starka kvinnors betydelse för nutiden och om Aino Kallas och hennes litterära karriär.

Under pausen serveras ett glas porlande, ingår i priset.

Kl 13.45 börjar kammaroperan ”*Nainen kuin jäätynyt samppanja*”. Det är fråga om en världspremiär för denna opera, som handlar om Aino Kallas’ liv.

Inkomsterna från operan används för att främja barns och ungdomars välbefinnande.

Biljettpris 20€

Tilläggsinfo och anmälningar
marjatta.bjorknas@gmail.com
0400368371

Varmt välkomna!

SI VAASA - VASA

Nr 40 Sunday, September 24 2023

WASA DAILY - a modern newspaper with a layout from the 1870s. At that time, most newspapers had this format, corresponding to A4, and 4 pages. Lots of text, but no pictures at all, so there's a lot to read in 4 pages. The newspaper contains quotes from old daily newspapers, taken from the National Archives (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3 does some of the routine editorial work. Wasa Daily will continue to be published on Sunday mornings, but our aim is that it will eventually be published every day. The magazine can be read online for free, printed single issues cost 1 €. Advertising price 6 €/ millimeter, but standard ads are cheaper (25 mm high=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Repeated ads = 50% discount). Send ads to wasadagblad@gmail.com as jpg, tiff or png, the advertisements are then reduced to a column width of 46 mm. If the advertisement does not fit, we will contact you (space is limited). Editor-in-Chief: Hans Björknäs. Mail: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telephone +358-40-5462455. E - mail: wasadagblad@gmail.com

Вітаємо всіх українців у Ваасі! Сподіваємося, вам тут сподобається і навіть залишитесь після закінчення війни в Україні! A warm welcome to all Ukrainians in Vaasa! We hope you will enjoy yourself here and even stay after the war in Ukraine is over!

News

"Helene Schjerfbeck: An Artist's Life"

An online book free to download
A groundbreaking new book that delves into the life and artistry of an exceptional Finnish artist, Helene Schjerfbeck,

Page 25

All welfare areas produce a deficit

The deficit is about one billion a year. The situation is worst in the Turku region, where the deficit is 123 million this year.

The loss of the operation is due to the fact that initially too little money has been budgeted.

The deficit forces drastic measures. Numerous offices will be closed, as well as in the Vaasa region. In Tampere, 500 people will be laid off, which is a shocking measure when the lack of personnel is the main reason for operational difficulties.

The welfare region of Ostrobothnia is in the same difficulties as everyone else. The deficit is over 60 million.

Vasa port

and the waterway to Vaasa gets money in the state budget.

Art experience of the week:

Paintings by Albert Edelfelt

Albert Edelfelt was a Finnish painter who lived between 1854 and 1905. He was a significant figure in the Finnish art world, and his works are still respected and studied.

Here *Aino Ackté as Alcestis on the Banks of the Styx, 1902*

hit on Wednesday with wind speeds over 35 m/s and tens of thousands of households without power.

Cafe Proosa

After a long break, there is now a pleasant cafe at the city library, Cafe Proosa. In addition to coffee and home-baked buns, an affordable lunch is served there every day. On Thursday, pea soup and Sanna's "kropsu" were served there. Open Monday-Thursday 10-16, Friday 10-15.

7,800 minks are killed

due to bird flu being found on the fur farms, about 26 so far. 120 fur farms have been audited so far.

Aesthetic surgery

The government is planning legislation to regulate these forms of treatment. There is no legislation in the country that would regulate different forms of injection treatments.

Jokeri

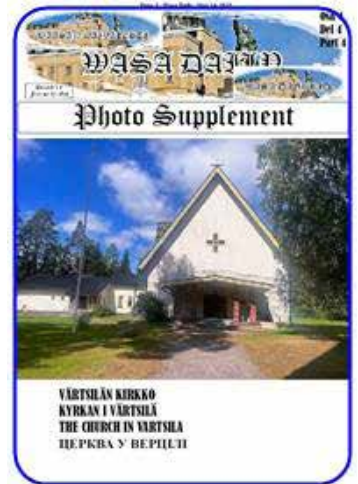

Photo Supplement on page 27

The yard at Smulterö

has been for sale for the easy price of €1. The only two tenders have arrived,.
The Varpu storm

Flowers in Vasa. The city's horticulture department certainly does a wonderful job this spring. To make our city beautiful and pleasant!

Jokeri tram begins service between Eastern Center in Helsinki and Keilaniemi in Espoo on October 21

The state budget

for next year was presented on Tuesday. No end to the need for loans yet, next year the state will take over a billion more in loans than this year.

Preventing digital exclusion

Digital exclusion is mentioned in the Orpo Government programme: "A digital healthcare and social welfare programme will be drawn up and its management ensured. The progress of digitalisation will be supported through legislative measures. The share of e-services will be increased and digital services will be made the primary option for clients for whom it is viable. The availability of services compliant with the digital health and social services centre model will be expanded and the effectiveness of the national solution will be assessed. Digital exclusion will be prevented and the needs of different user groups and the ease of use of digital solutions will be taken into account. Services will be ensured face-to-face or by telephone, when necessary."

Two new ships between Finland and Sweden

Two new vessels, Finnsirius and Finnscanopus, are now starting traffic between Naantali and Kapellskär in Sweden. Kapellskär is about 90 km northeast of Stockholm.

Hugo Simberg's photographs and art

Hugo Simberg (1873–1917) was a Finnish painter and graphic artist, but also a prolific photographer.

The Fokus Gallery exhibition Photos and art by Hugo Simberg shows the artist's photographs, prints and paintings side by side.

THE KING'S RING BEING A ROMANCE OF THE DAYS OF GUSTAVUS ADOLPHUS AND THE THIRTY YEARS' WAR TRANSLATED FROM THE SWEDISH OF ZACHARIAS TOPELIUS BY SOPHIE ÖHRWALL AND HERBERT ARNOLD

Part 23:

"Swedes!" cried Bertel boldly, just as he did at the Würzburg sally-port, and fired off a pistol in the direction of the voice, and saw by the flash a large band of peasants, who had encamped by the barricade. He then turned his horse, and, calling upon his companions to follow him, rode at full gallop on the road back to Landshut.

But the peasants had by the

flash also seen the three horse-men, and now hurried to cut off their retreat. Bertel's horse easily distanced the pursuers, but Vitikka's fell over the stump of a tree, and Pekka's clumsy animal was hurt by the thrust of a pitchfork in his neck as he tried to get out of the marsh. Bertel saw his followers' danger, and would not leave them; he turned back and killed the nearest peasants, and caught Pekka's horse by the bridle and tried to pull him up, calling also to Vitikka to leave his horse and jump on the back of Lapp. This brave effort was successful, and the three were on their way to safety, when suddenly a whizzing noise was heard, and a lasso settled upon Bertel's shoulders, tightened, and jerked him from his saddle. Vitikka fell at the same moment, and Lapp, thus delivered from his heavy burden, galloped off, and Pekka followed with or without his will. Bertel

and Vitikka were taken prisoners and bound with their hands behind their backs.

"Hang the dogs before the others arrive!" cried one.

"Hang them by the heels!" suggested another.

"With a little fire underneath!" said a third.

"No fire! no noise!" ordered a fourth, who appeared to be in command. "Listen, comrades," whispered he to the prisoners lying on the ground, "was it Finnish you spoke?"

"Go to the devil!" said Vitikka in a rage.

"Maledicti, maledicti Fenno-nes!" said the former speaker in the darkness. "You are mine!"

"Now they are coming!" cried one of the band, and the trampling of horses was heard on the road to Ingolstadt. The peasants remained still, and for greater safety gagged the prisoners. The approaching troop were provided with torches, and seemed to be Germans, who were returning from a marauding expedition. They were riding so quickly that they did not notice the barricade until they were close upon it; at the same moment a murderous fire opened upon them from behind this obstruction. Ten or twelve of the foremost fell to the ground, and their riderless horses reared and dragged them along by the stirrups; the greatest confusion prevailed amongst them, some turned back, riding over their comrades and the pack-horses; others fired off their pistols towards the enemy behind the barricade. The peasants rushed from their ambush and furious-

The exhibition, to be staged in a single gallery, celebrates Simberg, with the year 2023 marking the 150th anniversary of the artist's birth. The exhibition will be on display from 19 September to 17 December 2023.

Those who know a little more are Those who read Wasa Daily

BA.2.86 virus variant not in Finland yet

Small quantities of the BA.2.86 variant have been reported around the world. This new variant has already been detected in Swedish and Danish patient samples and Norwegian wastewater analyses. The variant has been reported to have caused a small epidemic in a UK long-term care facility. Most of the patients did not require hospitalisation, and no one died. The BA.2.86 variant is being monitored due to its exceptional spike protein structure. It has not yet been detected in Finland.

"It is likely that it will also be detected in Finland during the

This magazine can be read anywhere

but the easiest way is probably to read it with a tablet, like here on at Penikar in Sundom

autumn. However, it is still difficult to assess how it's going to spread," says Erika Lindh, Senior Researcher at THL.

"As the number of coronavirus samples analysed is relatively small both in Finland and globally, variants are detected with a greater delay than before. The number of cases must be relatively high before conclusions can be drawn on the epidemiological significance of an individual variant or the severity of the disease it causes," Lindh continues.

THL continuously monitors the

coronavirus epidemic situation and the accumulated research data. (THL)

The government plans compensation for celiac disease

The so-called celiac allowance, i.e. compensation for people with celiac disease to compensate for more expensive food costs due to the disease, ended in 2015.

There are now hopes that this compensation will again be put into use. The government's program reads: "Restoring the celiac

benefit with an emphasis on minors and low-income earners."

We'll see if that happens?

No Russian cars to the EU

The EU has now banned the importation of cars with Russian plates into the EU area.

And not to Finland

Finland has decided that Russian cars are not allowed into Finland.

THL published the twelve ways to prevent drug deaths program

Drug use and experimentation have continued to become more common in Finland. At the same time, the harms and drug-related deaths have increased. Deaths from drug poisoning and Deaths due to long-term use of narcotics have been increasing throughout the 2000s.

Of particular concern is the increase in drug-related deaths among young people under the age of 25.

The prevention program can be found here: thl.fi

African swine fever in Sweden

The Swedish animal health authorities announced on September 6, 2023 that a wild boar has been infected with African swine fe-

ly attacked those that remained, and pulled them off their horses with lassos. In vain the horsemen endeavoured to defend themselves; in less than ten minutes the whole troop was scattered; eight or ten had escaped, fifteen were lying wounded on the road, and six or seven were made prisoners. Only four of the peasants had fallen. The revenge of the Bavarians was inhuman. They fired blank charges in the prisoners' faces, which burnt them black, and partially buried some of them in the ground and stoned them slowly to death.

When this terrible work was finished, they carried away the booty to a place of safety. Bertel and his companion were thrown across one of the horses, and they marched deep into the forest. After some time they stopped at a lonely farm, and the prisoners were dragged in and thrown on

the floor in a separate room, while the peasants in the next room rejoiced over their victory, and drank captured wine. A deathly pale monk now entered the room, carrying a sword by his side with a rope. He held up a torch to the prisoners' faces, took away their gags, and looked at them in silence.

"Am I right," said he at last, sarcastically; "this is Lieutenant Bertel, of the king's life-guards."

Bertel looked up and recognised the Jesuit Hieronymus.

"You are welcome to me, lieutenant, and thank you for our last meeting. Such an important guest must be well entertained. I fancy I have seen this comrade before, also," he said, pointing to Vitikka.

The wild Finn looked him straight in the eyes and opened his mouth with an obstinate grin.

"What have you done with your ears, monk?" he said tauntingly. "Take away your skullcap, foul thief, and let us see if you have grown any ass's ears in their place."

At this daring remark about the incident at Breitenfeld a dark frown contracted the Jesuit's eyebrows, and a blush arose on his pale features; he bit his lips with rage.

"Think of your own ears, comrade," said he. "Anathema maranatha! They will soon have heard enough in this world."

With these words the Jesuit clapped his hands twice, and a blacksmith with his leather apron entered, carrying a pair of

red-hot pincers.

"Well, comrade, do your ears begin to burn?" said the monk cruelly.

Vitikka replied stubbornly, "Now you think you are clever, but you are only a fumbler in comparison with the devil. Your lord and master does not need any pincers, he uses his claws."

"The right ear," said the Jesuit. The smith approached the Finn and put the pincers to his head. Vitikka smiled disdainfully. A sudden blush coloured his brown cheeks, but only for a moment. He had now only one ear.

"Will you now abjure your faith, and believe in the Holy Father and damn Luther, and you shall keep your other ear?"

TO BE CONTINUED

ver (ASF). A wild boar had been found dead in the area of Fagersta municipality in central Sweden. African swine fever has not been detected in Sweden before, and the disease does not occur in other Nordic countries.

Seven dead wild boars had been found in Fagersta after August 25, one of which was now found to be infected. The municipality of Fagersta is located approximately 150 km northwest of Stockholm.

African swine fever is a deadly viral disease of pigs and wild boars that is not contagious to other animals or humans.

When you arrive in Finland from countries where African swine fever occurs, you must carefully follow the instructions and recommendations regarding importation and disease protection, so that African swine fever does not spread to Finland as well. (Finnish Food Agency)

There are vacancies for young musicians in the Rock School

In the Rockskolan, which is maintained by the Vaasa city's youth service, there are student places available in band lessons this autumn. In Rockskolan, 13-17-year-olds from Vasa can play pop and rock music in various forms.

Rock school offers hobby activities with a low threshold for young people, as you can join without any experience, all you need is an interest in music and playing or singing in a band.

- In the beginning, you don't have to have your own instrument either, but you can borrow one from us. The participation fee for the band lessons is only 11.50 euros per person for one semester, says Sami Sillanpää, supervisor at the Rock School. (vaasa.fi)

Watch out for scam messages sent in Suomi.fi services' name

The Digital and Population Data Services Agency warns of scam messages being sent in the name of Suomi.fi services. In addition to text messages, scam messages are also being sent via social media channels. The message in

question is a phishing message that attempts to get the user to click a link in the message.

Do not click on any links in e-mail or text messages. Do not access the services through links or search engine results. Instead, enter the full address of the website in the address bar, such as www.suomi.fi.

Albert Edelfelt, the Ateneum's most popular exhibition of all time

The Albert Edelfelt exhibition, which ended on Sunday 17 September 2023, attracted a whopping 351,246 visitors to the Ateneum Art Museum. Before this, Ateneum's most popular exhibition was the Pablo Picasso exhibition seen from September 18, 2009 to January 28, 2010, which was visited by 314,755 visitors. Ateneum opened on April 14, 2023, after a year-long ventilation renovation.

THL recommends

the booster dose with a new variant-tailored product in late autumn 2023 for older people and certain risk groups

In accordance with the preliminary assessment issued in May, the Finnish Institute for Health and Welfare (THL) recommends that the booster dose of the COVID-19 vaccine in late autumn 2023 be given to persons aged 65 or over, persons belonging to medical risk groups aged 18 or over, and persons with severe immune deficiencies aged 12 or over. The vaccine will be a new product tailored for the XBB.1.5 variant after it has been granted a marketing authorisation.

The booster dose is recommended for groups at the highest risk of severe coronavirus disease as the disease may again become more prevalent in autumn and winter. The new booster dose is aimed at reducing the number of cases of the severe disease, the need for hospitalisation and deaths associated with COVID-19.

"There are no medical grounds for extensive vaccination of the entire population. For those under 65 years of age who do not have diseases that predispose them to severe coronavirus disease, the previously recommended

three vaccine doses, including previous coronavirus infections, continue to provide good protection against severe coronavirus disease," says Mika Muhonen, Medical Specialist at THL.

We have ISSN-numbers!

The Finnish ISSN center has given our newspaper international journal codes, so-called ISSN codes. This after quite thorough consideration. So now we are officially part of the Finnish newspaper world. We are newspapers "for real".

Vaasa's green areas are the best maintained in Finland

Vaasa came out on top in the care of green areas in a national resident satisfaction survey. The annual survey evaluates residents' satisfaction with local municipal technical services.

Green areas include not only parks and parks, but also urban forests, playgrounds, dog parks, marinas and some of the local exercise areas. In Vaasa, residents' satisfaction with these destinations has been top class for years. The situation has not always been this positive.

- Comparisons between municipalities have been made since the mid-90s, and Vaasa participated in the survey for the first time in 2004. At that time, we were ranked 22nd in terms of parks, which is practically last. Forest manager Timo Jousmäki recalls.

Since then, operating methods have been systematically developed every year.

- The first place is the result of long-term work, for which we have used all our available resources, no matter how small they may be. The wonderful green areas are Vaasa's trump card, and it's great to see that the residents also appreciate the work done for them. Jousmäki continues.

Cost efficiency increases the value of first place. Vaasa is also the most cost-effective city in the comparison. The amount of money spent on one square meter of green areas is the smallest in Finland.

- We can say that the main-

tenance of green areas is the cheapest in Finland. We have committed staff, and we also try to use all possible means to recruit new employees, says the responsible gardener Kaj-Erik Grandell.

Vaasa has plenty of green areas for the size of the city, and pleasant parks can be found in every part of the city. There are three teams working in the asset management unit of municipal engineering, one of which focuses on green construction, one on the maintenance of green areas, and one on forests. There are about thirty permanent employees, and in addition, many seasonal workers work in the green areas. In the summer season, there are even a total of 135 of them. (Vaasa.fi)

New model should make oral health care more efficient

At the Vasaesplanaden dental clinic, a model with so-called Helahoito visits where the goal is to treat a patient as well as possible during one and the same visit..

Care Guarantee

Care within 2 weeks from 1.9.23

Starting on 1 September 2023, non-urgent care in primary health care must be provided to people more quickly. The maximum waiting time for outpatient care will be shortened from three months to 14 days, and the maximum waiting time for oral health care from six months to four months.

In addition, from 1 September onwards, patients must receive an assessment of the need for and urgency of treatment on the same day as they have been in contact with the health care unit.

This also applies to oral health care in primary health care. An individual assessment of the need for treatment must also determine whether the patient needs treatment faster than the maximum waiting time required by law.

Parliament adopted the legislative amendment on the maximum waiting times for access to care in November 2022, and the

Ministry of Social Affairs and Health sent the wellbeing services counties instructions on the implementation of the provisions on 14 July 2023. In addition to primary healthcare, which is the responsibility of the wellbeing services counties or the City of Helsinki, the amendment will affect student healthcare and prison healthcare.

The shortened maximum waiting times apply to care in cases involving an illness, an injury, an exacerbation of a long-term illness, new symptoms or a deterioration of capacity for work.

important ones:

At its party meeting on June 18, 2022, Liike Nyt chose its chairman, MP Hjallis Harkimon, as its presidential candidate.

European Commissioner Jutta Urpilainen has said that she is considering a candidacy when she visited Vaasa a week ago, and SDP has decided to invite her as the party's candidate in November. Sanna Marin encouraged Jutta to become a candidate the other day.

The Greens decided at their party meeting on June 10, 2023 to support Pekka Haavisto in the elections, who is running for president through the voters' association. In this way, possibly Pekka Haavisto wants to distance himself a little from the Greens in the election, the Greens failed miserably in the last parliamentary elections.

The True Finns Candidate is Jussi Halla-aho.

The chairman of the coalition, Petteri Orpo, said on August 14, 2023, that Alexander Stubb will

A book in Swedish about the famous woman artist i Vaasa, Alexandra Frosterus-Såltin, You can buy it here:

- adlibris.fi

- <https://akateeminenwebshop.com/>

Those who know a little more are Those who read Wasa Daily

The care guarantee will not be tightened after one year

At the beginning of September, the tightened care guarantee came into effect. You must see a doctor within two weeks, even in non-urgent cases. Welfare areas have obvious difficulties in complying with this.

The intention was that this two-week period would be shortened to one week after about a year.

The new government is now considering that this tightening, which will take place in a year, will not be implemented. The proposal is that the two-week care guarantee will be kept in effect, due to the staff shortage.

Presidential Election

SFP has no presidential candidate

This was announced by Anna-Maja Henriksson last Thursday. The party also does not support any of the candidates.

Presidential election candidates so far

There are already numerous proposals. Here is a list of the most

be asked to be the coalition's presidential candidate, who has since agreed. Antti Häkkänen, who previously considered running for president, said on the same day that he supports Alexander Stubb's candidacy. The decision was unanimous even though several people in leading positions had supported Häkkäs earlier.

Li Andersson has said that he is considering the candidacy. Probably not a very good idea, because the votes given to him reduce Jutta Urpilainen's chances of reaching the second round.

The Governor of the Bank of Finland, Olli Rehn, announced his willingness to run for president on June 21, 2023. He started collecting supporter cards for the presidential election with the help of the voters' association.

Former Member of Parliament Paavo Väyrynen (Centre) announced his willingness to be a presidential candidate on June 12, 2023. He started collecting supporter cards for the presidential election with the help of the voters' association. Väyrynen announced that he could not support the possible candidacy of Olli Rehn (Centre). Paavo himself probably doesn't remember how many times he has been a candidate.

Mika Aaltola, director of the Foreign Policy Institute, an-

nounced on August 3, 2023, that he would seek candidacy with the help of the voters' association.

The party conference of the Christian Democrats decided to nominate the party's chairman, minister Sari Essayah, as the party's presidential candidate. Image; Eduskunta.fi

Today

Putin

Putin's relentless pursuit of power and disregard for international norms have put the world on a critical edge. The West and Ukraine face a critical challenge: how to find a solution that allows Putin to save face while holding him accountable for his actions.

This isn't just about Russia; it's a global concern. Putin's regime has flouted international treaties, committed war crimes, violated human rights, and caused widespread suffering. His government's aggression in Ukraine and manipulation of energy resources as a weapon threaten global stability.

The world is watching to see if these transgressions will go unpunished. Upholding international values and agreements is crucial. If Putin is forced out of Ukraine, it sends a message that

violations come with consequences, reinforcing human rights and the Geneva Convention.

However, if Putin is allowed to 'save face,' it could signal the erosion of the international community's principles. It would set a dangerous precedent, leading to a 'might makes right' mentality, with nations racing to acquire nuclear weapons. Cooperation on human rights, fair trade, climate change, and polar region collaboration would be jeopardized.

Putin's vision of carving up sovereign nations into spheres of influence threatens the autonomy of neighboring countries. Finland and Sweden's move toward NATO membership reflects growing concerns about our sovereignty. Putin's brazen approach seeks to reshape the world order in favor of imperialism, where Russia's mafia-style tactics reign.

The world faces a choice: embrace Putin's vision or reject it. The outcome will define our future.

Events

Söderfjärden's Meteoriihi - visitor center

Exhibitions and multimedia about the history of the Söderfjärden crater. Star observatory. Cafe in the old countryside.

520 million years ago, a large celestial body fell in this place, resulting in a 5 km wide crater, today's Söderfjärden.

24/09/2023

from 12:00 to 18:00

27/09/2023

from 18:00 to 20:00

KUNTSI MUSEUM OF MODERN ART

Dimensions of a line-exhibition

9.9.23 - 14.4.24
How artists work with the line, where its shape settles as a simple pencil and charcoal drawing or as a spatial installation. The variations of the line can be seen in the group exhibition at the Kuntsi Museum of Modern Art. Both Finnish and international Contemporary Artists – 18 artists and groups of artists – present themselves as part of their artistic work.

VAASA CITY THEATRE NUNNIA JA KONNIA (The

Sisters Act)

14.9. - 30.12.23

Next: 21.9. at 13.00

Pitkäkatu 53

www.vaasankaupunginteatteri.fi

WASA TEATER

"Vänd om min längtan"

Musical

5.9.23 - 4.5.24

Next: 21.9 at 13.00 and 19.00

www.wasateater.fi

CITY LIBRARY

EXHIBITION: The world changes - letters remain
8.9-5.10.23

Suomen Kalligrafiayhdistys

Kirjastonkatu 13

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

6.10.23 at 10-20.30

VAASA BAROQUE

Autumn opera event!

Joseph Martin Kraus: PROSERPIN

Kraus's opera Proserpin will have its Finnish premiere at Vaasa Baroque, performed by an international soloist guard and the Vaasa City Orchestra. The performances are on Friday 13 October 2023 and Saturday 14 October 2023 at 19:00 in the ballroom of Vaasa City Hall.

https://vaasabaroque.com/

TIKANOJA ART HOME

"Stigar i landskapet"

Berndt Lindholm's exhibition

20.10.23-21.4.24

ATENEUM

COLOUR & LIGHT – THE LEGACY OF IMPRESSIONISM

20.10.2023–25.2.2024

The exhibition introduces Imp-

ressionist and Neo-Impressionist art from the period 1860–1916. The exhibition draws parallels between the great masters of international art and Finnish art.

HELSINKI BOOK FAIR

26–29 Oct 2023

https://kirjamessut.messukeskus.com/

VAASA CITY ORCHESTRA

"PIAF - Paris, Mon Amour"

27.10.23 klo 19

Valerie Gabail

VAASA CITY HALL

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

3.11.23 at 10-20.30

LITTFEST

Litterature festival

16-18-11-23

Guest Mika Aaltola

vaasa.fi/litffest

RUSK

Chamber Music in Jakobstad

21–25.11.2023

A Royal Feast

International creativity at the darkest time of the year

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

1,12.23 at 10-20.30

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL 2024

24.7-31.7.2024

www.korsholmmusicfestival.fi

Quote of the week

President Sauli Niinistö in NYT on Sept 17, 2923

Mr. Niinisto said he does not

know how long the war will last, or how it will end, or "what life will be like when we again have peace."

But even when the conflict ends, Russia will remain. "There's also a big European interest to make sure that Russia is not returning back to warfare after peace in Ukraine" without insisting that the Russians "have to be blown out," he said carefully. But he emphasized that trust would be needed to ensure that "a new war is not waiting behind the door."

There must be a way to maintain a relationship with Russia, he said. "I don't mean any great friendship," Mr. Niinisto said, "but the capability to tolerate, even understand each other a bit."

Climate change

NASA Announces Summer 2023 Hottest on Record

Summer of 2023 was Earth's hottest since global records began in 1880, according to scientists at NASA's Goddard Institute of Space Studies (GISS) in New York.

The months of June, July, and August combined were 0.41 degrees Fahrenheit (0.23 degrees Celsius) warmer than any other summer in NASA's record, and 2.1 degrees F (1.2 C) warmer than the average summer between 1951 and 1980. August alone was 2.2 F (1.2 C) warmer than the average. June through August is considered meteorological summer in the Northern Hemisphere.

This new record comes as exceptional heat swept across much of the world, exacerbating deadly wildfires in Canada and Hawaii, and searing heat waves in South America, Japan, Europe, and the U.S., while likely contributing to severe rainfall in Italy, Greece, and Central Europe.

This animated chart shows the meteorological summer (June, July, and August) temperature anomalies each year since 1880.

"Summer 2023's record-setting temperatures aren't just a set of numbers – they result in dire real-world consequences. From

What house is this?

Last weeks house:
Kvarken shop in Svedjehamn, Björköby

PencilSketchApp

sweltering temperatures in Arizona and across the country, to wildfires across Canada, and extreme flooding in Europe and Asia, extreme weather is threatening lives and livelihoods around the world,” said NASA Administrator Bill Nelson. “The impacts of climate change are a threat to our planet and future generations, threats that NASA and the Biden-Harris Administration are tackling head on.”

NASA assembles its temperature record, known as GISTEMP, from surface air temperature data acquired by tens of thousands of meteorological stations, as well as sea surface temperature data from ship- and buoy-based instruments. This raw data is analyzed using methods that account for the varied spacing of temperature stations around the globe and for urban heating effects that could skew the calculations.

The analysis calculates temperature anomalies rather than absolute temperature. A temperature anomaly shows how far the temperature has departed from the 1951 to 1980 base average.

“Exceptionally high sea surface temperatures, fueled in part by the return of El Niño, were largely responsible for the summer’s record warmth,” said Josh Willis, climate scientist and oceanographer at NASA’s Jet Propulsion Laboratory in Southern California.

El Niño is a natural climate phenomenon characterized by warmer than normal sea surface temperatures (and higher sea levels) in the central and eastern tropical Pacific Ocean.

The record-setting summer of 2023 continues a long-term trend of warming. Scientific observations and analyses made over decades by NASA, National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA), and other international institutions have shown this warming has been driven primarily by human-caused greenhouse gas emissions. At the same time, natural El Niño events in the Pacific pump extra warmth into the global atmosphere and often correlate with the warmest years on record.

“With background warming and marine heat waves that have

been creeping up on us for decades, this El Niño shot us over the hump for setting all kinds of records,” Willis said. “The heat waves that we experience now are longer, they’re hotter, and they’re more punishing. The atmosphere can also hold more water now, and when it’s hot and humid, it’s even harder for the human body to regulate its temperature.”

Willis and other scientists expect to see the biggest impacts of El Niño in February, March, and April 2024. El Niño is associated with the weakening of easterly trade winds and the movement of warm water from the western Pacific toward the western coast of the Americas. The phenomenon can have widespread effects, often bringing cooler, wetter conditions to the U.S. Southwest and drought to countries in the western Pacific, such as Indonesia and Australia.

“Unfortunately, climate change is happening. Things that we said would come to pass are coming to pass,” said Gavin Schmidt, climate scientist and director of GISS. “And it will get worse if we continue to emit carbon dioxide and other greenhouse gases into our atmosphere.” (Source: Nasa.gov, Credits: NASA Earth Observatory/Lauren Dauphin)

Art

Download this English Biography of Helene Schjerfbeck

It is free. Published on FNG Research Website

Helene Schjerfbeck, one of Finland’s most renowned and beloved artists, has been somewhat of a hidden gem outside of Finland’s borders. Despite recent successful exhibitions of her work in Europe and Japan, her name is not as widely recognized internationally as it should be.

Many of these exhibitions, including those in Frankfurt in 2014, Tokyo, and three other cities in Japan in 2015, and London in 2019, have been curated in collaboration with Anna-Maria von Bonsdorff, the Chief Curator of Ateneum Art Museum in Helsinki, Finland. These exhibitions have also led to the publication of

various books that have enriched the understanding of Schjerfbeck’s art. However, until now, there has been no comprehensive English biography of the artist.

Recently released, “Helene Schjerfbeck – An Artist’s Life” is the first extensive English biography of Helene Schjerfbeck, written by art historian Marja Lahelma. Published as an e-book on the FNG Research website, this work provides easily accessible information for all those interested in Schjerfbeck’s art.

“The interest in Schjerfbeck and her art has grown significantly abroad. I believe that there is demand for an online book, and it will find readers around the world,” states von Bonsdorff.

“Helene Schjerfbeck – An Artist’s Life” is divided into six chapters that depict different periods in Schjerfbeck’s life and art. The book reveals an exceptional artist who fearlessly followed her own path, significantly contributing to the development of Finnish art towards modernism.

As Lahelma notes in the book,

Schjerfbeck was a passionate and wholly dedicated artist. Unlike some previous biographies that portrayed her as frail and isolated from the art world due to health issues, Lahelma depicts her as a strong, courageous, and determined woman who forged an illustrious career and earned a living through her artistic work.

This book project is part of Ateneum Art Museum’s Schjerfbeck research project in Finland. The initiative for the project was taken by the book’s editor-in-chief, von Bonsdorff, and it was made possible by the Jane and Aatos Erko Foundation.

Download here:

https://research.fng.fi/wp-content/uploads/2023/04/fngr_2023-1_hs_screen.pdf

Berndt Lindholm: A Pioneer of Finnish Landscape Painting

Berndt Adolf Lindholm (1841-1914) was a Finnish landscape painter who is considered one of the pioneers of Finnish outdoor painting. He was born in Lovisa, Finland, and studied at the Åbo Art School and the Düsseldorf Academy of Art. In 1876, he was awarded a medal at the Centennial Exposition in Philadelphia and received the Finnish State Prize the following year. That same year he settled in Gothenburg, Sweden, and became Curator of the city art collection in 1878.

Lindholm’s paintings are characterized by their realism and attention to detail. He often painted coastal scenes, but he also painted

Image of the week

Cranes on Söderfjärden

Astronomic Picture of the week

Venus

As it sped away from Venus, NASA's Mariner 10 spacecraft captured this seemingly peaceful view of a planet the size of Earth, wrapped in a dense, global cloud layer. But, contrary to its serene appearance, the clouded globe of Venus is a world of intense heat, crushing atmospheric pressure and clouds of corrosive acid.

Image Credit: NASA/JPL-Caltech

ed forests, mountains, and other landscapes. His work is known for its use of light and shadow, and for its atmospheric effects.

Lindholm was a major influence on the development of Finnish landscape painting. His work helped to introduce new techniques and styles to Finnish artists, and he inspired many of them to paint outdoors. He is considered one of the most important Finnish artists of the 19th century.

Some of Lindholm's most famous paintings include "The Sea at Sunset" (1876), "The Forest Path" (1880), and "The River Valley" (1885). His work is exhibited in museums all over Fin-

land, Sweden, and the rest of the world.

Next week: Kronstadt

Dismantling silos seen through Siilolive

Vaasa's concrete silos were built in 1958-63. There was a mill near them, which was then closed in 1992. The silos have not been used since then. Twenty years ago, student apartments were planned for silos. A great idea, but the obstacle was the mushroom growth on the concrete structures. - This picture was taken on August 28..

Now the dismantling of the silos has started, at the end of April this year. With the help of a webcam, you can monitor how the dismantling is progressing.

The webcam can be found here:

<https://www.vaasa.fi/siilolive/>

In recent years, there has been renewed interest in Lindholm's work. In 2014, a major retrospective of his work was held at the Finnish National Gallery. The exhibition was a critical and commercial success, and it helped to introduce Lindholm's work to a new generation of art lovers.

Berndt Lindholm was a talented and influential artist who played a major role in the development of Finnish landscape painting. His work continues to be admired by art lovers all over the world.

And soon we can admire his paintings in Vaasa:

TIKANOJAART HOME
"Stigar i landskapet
Paths in the Landscape"
Berndt Lindholm's exhibition

20.10.23-21.4.24

Advertise in Wasa Daily

Being among the first to advertise in this historic and hyper-modern daily may have some PR value.

The advertising price is 6 €/gap millimetre. Standard ads are cheaper (25 mm high = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Repeated ads = 30% discount. Send ads to

wasadagblad@gmail.com

Humour

In court. Judge: — Are you sure that the accused was drunk.
. Witness: — I can't say that, Mr. Judge, but his wife said that the man had come home and brought a toilet seat with him and tried to use it as a gramophone record.

A clear conclusion. — How can you decide that Alli doesn't like you? — I told him once that there is one idiot in every family. — And what did he say? — He asked if I was an only child.

A monologue.
— Father, what is a monologue (single talk).
— The monologue is when I talk to your mother.

From our readers

We very much welcome submissions from our readers. Comments, stories, memories, debate, news from home. Probably this will be the most important part of this spring paper. But space is limited, so please write as short as possible! **So please send posts to:**

wasadagblad@gmail.com

WASA DAILY
wasadagblad@gmail.com

Photo Supplement

VÄRTSILÄN KIRKKO
KYRKAN I VÄRTSILÄ
THE CHURCH IN VARTSILA
ЦЕРКВА У ВЕРЦІЛІ

Värtsilän kirkko

Värtsilän ensimmäinen kirkko rakennettiin 1867 Värtsilän rautatehtaan toimesta.

Jatkosodan alkupäivinä kirkko tuhoutui Värtsilän takaisinvaltauksen yhteydessä. Väitetään että perääntyvät Neuvostoliiton sotilaat polttivat kirkon. Rauhassa raja vedettiin Värtsilän kunnan halki, rautatehdas jäi itänaapurin puolelle. Uusi kirkko sijaitsee noin pari km rajasta.

Värtsilän rautatehtaan perintö jatkuu Vaasassa kuten tunnettua.

Nykyinen kirkko vihittiin käyttöön vuyonna 1950. Vuodesta 2003 seurakunta kuuluu Tohmajärven seurakuntaan, kunta liitettiin samoin Tohmajärven kuntaan.

Kuvasarjan viimeisessä kuvassa on Värtsilän ensimmäinen kirkko, julkaistu Carolus Lindbergin vuonna 1934 toimittamassa kirjassa ”Suomen kirkot”

Värtsilä kyrka

Värtsiläs första kyrka byggdes 1867 av Värtsiläs järnbruk.

Under fortsättningskriget tidiga dagar förstördes kyrkan vid återerövringen av Värtsilä. Det hävdas att retirerande sovjetiska soldater brände kyrkan. I fredsavtalet efter kriget drogs gränsen mitt genom Värtsilä kommun, järnbruket låg kvar på den östra grannens sida. Gränsen här är inte alls rak, den gör en inbuktning mot den finländska sidan så att järnindustrierna säkert skulle lämna på den ryska sidan. Den nya kyrkan ligger cirka ett par km från gränsen.

Arvet från Värtsilä järnbruk fortsätter som bekant i Vasa.

Den nuvarande kyrkan invigdes 1950. Sedan 2003 tillhör församlingen Tohmajärvi församling, kommunen slogs även samman med Tohmajärvi kommun.

Den sista bilden i bildserien visar Värtsiläs första kyrka, publicerad i boken ”Finlands kyrkor” redigerad av Carolus Lindberg 1934.

Värtsilä church

Värtsilä's first church was built in 1867 by the Värtsilä Ironworks.

In the early days of the Continuation War, the church was destroyed during the recapture of Värtsilä. It is claimed that retreating Soviet soldiers burned the church. In peace, the border was drawn through the municipality of Värtsilä, the iron factory remained on the eastern neighbor's side. The new church is located about a couple of km from the border.

The legacy of the Värtsilä ironworks continues in Vaasa as is well known.

The current church was inaugurated in 1950. Since 2003, the parish belongs to Tohmajärvi parish, the municipality was also merged with Tohmajärvi municipality.

The last picture in the photo series shows Värtsilä's first church, published in the book ”Churches of Finland” edited by Carolus Lindberg in 1934.

Церква Вертсіля

Перша церква Вертсіля була побудована в 1867 році металургійним заводом Вертсіля.

У перші дні Війни-продовження церква була зруйнована під час відвоювання Вертсіля. Стверджують, що церкву спалили радянські солдати, що відступали. У мирний час кордон було проведено через муніципалітет Вертсіля, чавунний завод залишився на боці східного сусіда. Нова церква розташована приблизно за пару кілометрів від кордону.

Спадщина металургійного заводу Värtsilä продовжується у Ваасі, як відомо.

Нинішня церква була урочисто відкрита в 1950 році. З 2003 року парафія належить до парафії Тохмаярві, муніципалітет також був об'єднаний з муніципалітетом Тохмаярві.

Останнє фото в серії фотографій показує першу церкву Вертсіля, опубліковану в книзі «Церкви Фінляндії» під редакцією Каролуса Ліндберга в 1934 році.

